

อิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ และ
ความหึงหวง : บทบาทส่งผ่านของความไว้วางใจคู่รัก

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2557
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECT OF PARTNER'S FACEBOOK USAGE ON COMMITMENT AND JEALOUSY IN
ROMANTIC RELATIONSHIP: THE MEDIATING ROLE OF TRUST

Miss Parichart Matrvichite

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	อิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อการ ผูกมัดในความสัมพันธ์ และ ความหึงหวง : บทบาทส่งผ่าน ของความไว้วางใจคู่รัก
โดย	นางสาวปาริฉัตร มาตรวิจิตร
สาขาวิชา	จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัคนางค์ มณีศรี

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัคนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัคนางค์ มณีศรี)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประพิมพ์า จรัสรัตนกุล)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล)

ปาริฉัตร มาตรวิจิตร : อิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ และ ความหึงหวง : บทบาทส่งผ่านของความไว้วางใจคู่รัก (EFFECT OF PARTNER'S FACEBOOK USAGE ON COMMITMENT AND JEALOUSY IN ROMANTIC RELATIONSHIP: THE MEDIATING ROLE OF TRUST) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.คัคนางค์ มณีศรี, 104 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ และ ความหึงหวง โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลทั่วไปอายุตั้งแต่ 18-35 ปี มีคู่รักเป็นเพศตรงข้าม ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือนเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊ก และมีคนรักเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊กเช่นกัน ตอบชุดแบบสอบถามที่มีการสอบถามข้อมูลส่วนตัว การใช้งานเฟซบุ๊ก แบบสอบถามการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก มาตรการวัดความไว้วางใจคู่รัก การผูกมัดในความสัมพันธ์ และมาตรการวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพบว่า การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบอิทธิพลทางอ้อมผ่านความไว้วางใจคู่รักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังมีอิทธิพลทางอ้อม ผ่านความไว้วางใจคู่รักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา จิตวิทยา
ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5577619138 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: PARTNER TRUST / COMMITMENT / FACEBOOK JEALOUSY / PARTNER
FACEBOOK USAGE

PARICHART MATRVICHITE: EFFECT OF PARTNER'S FACEBOOK USAGE ON
COMMITMENT AND JEALOUSY IN ROMANTIC RELATIONSHIP: THE MEDIATING
ROLE OF TRUST. ADVISOR: ASST. PROF.KAKANANG MANEESRI, Ph.D., 104 pp.

The purposes of this research are to examine the positive (commitment) and the negative (jealousy) consequences of the Facebook use for romantic relationship and test the mediating role of trust. One hundred and fifty-one Facebook users aged 18 to 35 years and were currently in romantic relationship with the opposite sex for at least 3 months completed a set of questionnaire that assessed Facebook usage, perceived partner's Facebook use for romantic relationship, partner trust, commitment, and Facebook jealousy.

Structural Equation Models (SEM) reveals that perceived partner's Facebook use has no direct effect on commitment. However, the indirect effect of perceived partner's Facebook use is found on commitment as mediated by trust ($p < .05$). In addition, perceived partner's Facebook use has direct effect on Facebook jealousy ($p < .01$) and indirect effect as mediated by trust ($p < .05$).

Field of Study: Psychology

Student's Signature

Academic Year: 2014

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการสนับสนุนจาก “ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิต” บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ที่มอบทุนอุดหนุนค่าเล่าเรียน โดยวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้จากความอนุเคราะห์ ความเมตตา และความมีน้ำใจของบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งใจอย่างมาก และต้องการขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนงศ์ มณีศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในความเมตตากรุณา และทุ่มเท ในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการวิจัย และเสียสละเวลา ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ รวมทั้งให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัยเสมอ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. ประพิมพา จรัสรัตนกุล และอาจารย์ ดร.นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ถนอมรัตน์ ศิริภาพ อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ช่วยตรวจสอบวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณนางสาว รวีตา ระย้านิล รวมถึงรุ่นพี่ปริญญาเอก สาขาจิตวิทยาสังคมทุกคน ที่คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา ในการวิเคราะห์ข้อมูล บอกเล่าประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์กับผู้วิจัยเสมอ

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวของผู้วิจัย ที่ดูแลเอาใจใส่ตัวของผู้วิจัยด้วยความรักเสมอมา เมื่อผู้วิจัย เหน็ดเหนื่อย ท้อแท้ ก็มีครอบครัวที่คอยให้กำลังใจและพยายามที่จะให้ความช่วยเหลือผู้วิจัย ทั้งกำลังกายและกำลังใจ เป็นแรงผลักดันที่ทำให้ผู้วิจัยมีเป้าหมายที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ

ขอขอบคุณเพื่อนๆทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจกับผู้วิจัยเสมอ ช่วยกระจายแบบสอบถามทั้งในชั้นพัฒนามาตร และชั้นจริง ทำให้สามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ครบถ้วนรวดเร็ว เพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโท ทุกคนที่คอยช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ และไม่ทอดทิ้งกัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก.....	4
ความไว้วางใจ (Trust).....	8
การผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (Romantic Relationship Commitment).....	13
ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (Facebook jealousy).....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
วัตถุประสงค์การวิจัย	25
ขอบเขตในการวิจัย	25
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	26
สมมติฐานการวิจัย	27
กรอบแนวคิดงานวิจัย	27
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	28
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	29
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30

กลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
1. แบบสอบถามการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก	31
2. มาตรวัดความไว้วางใจคู่รัก (Trust Scale).....	33
3. มาตรวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก.....	38
4. มาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
การทดสอบโมเดลการวิจัย	53
การทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	57
การศึกษาเพิ่มเติม	62
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย	64
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	69
รายการอ้างอิง	73
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก	82
ภาคผนวก ข	88
ภาคผนวก ค	89
ภาคผนวก ง.....	95
ภาคผนวก จ	97
ภาคผนวก ฉ	100
ภาคผนวก ช	101

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 104

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ความหมายและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กใน ความสัมพันธ์แบบคู่รัก.....	32
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ใช้ในชั้นพัฒนามาตรวัดความไว้วางใจในคู่รักจำแนก ตามลักษณะพื้นฐานต่างๆ (N = 181).....	34
ตารางที่ 3 ความหมายและเกณฑ์การให้คะแนนของข้อกระทงทางบวกและทางลบของมาตร ความไว้วางใจคู่รัก	37
ตารางที่ 4 จำนวนข้อกระทงทางบวกและลบของมาตรวัดความไว้วางใจคู่รัก	37
ตารางที่ 5 ความหมายและเกณฑ์การให้คะแนนของมาตรความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก	39
ตารางที่ 6 ความหมายและเกณฑ์การให้คะแนนของข้อกระทงทางบวกและทางลบของมาตรการ ผูกมัดในความสัมพันธ์	42
ตารางที่ 7 จำนวนข้อกระทงทางบวกและลบของมาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก.....	42
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ใช้ในชั้นจริง จำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่างๆ (N = 380).....	46
ตารางที่ 9 คะแนนต่ำสุด - สูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สังเกตได้ (N = 380).....	50
ตารางที่ 10 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร (N = 380)	52
ตารางที่ 11 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัว ของตัวแปรแฝง 4 ตัว ในโมเดล หลัก (N = 380).....	56
ตารางที่ 12 ค่าสถิติการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง.....	60
ตารางที่ 13 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	61
ตารางที่ 14 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม 6 ตัวแปร (N = 380).....	62
ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ของความไว้วางใจและการผูกมัดใน ความสัมพันธ์เมื่อระบุและไม่ได้ระบุสถานะความสัมพันธ์.....	63

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย	27
ภาพที่ 2 โมเดลอิทธิพลเชิงสาเหตุของคะแนนมาตรฐาน (Standardized score) ของการใช้ เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์และความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน	55

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในปัจจุบันเป็นยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดน ซึ่งการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญในการติดต่อและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงไม่แปลกที่จะมีความต้องการในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอยู่เสมอ เห็นได้จากการที่มนุษย์มีความพยายามที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ขึ้นมา เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคล

ทุกวันนี้ หากจะถามถึงช่องทางที่บุคคลใช้ในการติดต่อสื่อสารกันนอกเหนือไปจากความสัมพันธ์แบบเผชิญหน้านั้น คงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า “Facebook” คงจะขึ้นมาเป็นตัวเลือกรายแรก ๆ สำหรับบุคคลในปัจจุบันอย่างแน่นอน โดยเฟซบุ๊กเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์อันดับหนึ่งของโลก พิสูจน์ได้จากตัวเลขทางสถิติที่พบว่า เฟซบุ๊กมีจำนวนผู้ใช้งานมากกว่า 1,150 ล้านคน โดยเป็นกลุ่มผู้ใช้งานประจำกว่า 699 ล้านคน สํารวจเมื่อเดือนมิถุนายน ปี ค.ศ. 2013 (Keyfact, 2013) แม้ว่าปัจจุบันอาจมีการสำรวจพบว่าวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกาเริ่มมีการเลิกใช้งานเฟซบุ๊กไปบ้าง (Istrategylabs, 2013) แต่ในประเทศไทยเฟซบุ๊กยังคงเป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากและมีอัตราการเติบโตของผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจุบันประเทศไทย มีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตประมาณ 25 ล้านคน ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 18 ล้านคน โดยผู้ให้บริการเฟซบุ๊กคิดเป็น 85% ของทั้งหมด และมีสัดส่วนเป็นเพศชาย 49% เพศหญิง 51% โดยช่วงอายุที่ใช้บริการมากที่สุด คือ 18 - 24 ปี คิดเป็น 33.3% ตามมาด้วยช่วงอายุ 25 - 34 ปี จำนวน 30.9% ของผู้ให้บริการเฟซบุ๊กทั้งหมดในประเทศไทย (Socialbaker, 2013)

นอกจากนี้ เฟซบุ๊กยังมีการพัฒนารูปแบบการใช้งานอยู่ตลอดเวลา ทำให้ปัจจุบันการใช้งานเฟซบุ๊กไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่บนคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะเท่านั้น แต่ยังขยายไปถึงการใช้งานผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ต่าง ๆ อย่างโทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ตได้ด้วย ทำให้บุคคลสามารถเข้าถึงเฟซบุ๊กได้อย่างสะดวก โดยในแต่ละวันมีกิจกรรมที่เกิดขึ้นบนเฟซบุ๊กจำนวนมหาศาลไม่ว่าจะเป็น การกดไลค์ (Like),

การแสดงความคิดเห็น, การอัปโหลดรูปภาพต่างๆ, การเช็คอิน และ การระบุตำแหน่ง (Location - Tagged) ฯลฯ

เมื่อเฟซบุ๊กที่เป็นบริบทใหม่ของการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลได้รับความนิยมจากผู้ใช้งานจำนวนมาก ก็ย่อมมีอิทธิพลบางอย่างต่อตัวบุคคล เช่น ช่วยเป็นช่องทางให้บุคคลที่มีความวิตกกังวล หรือมีปัญหาในการเข้าสังคมในความสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า ได้แสดงออกถึงตัวตนมากขึ้น (Sheldon, 2008) ทั้งเฟซบุ๊กยังเปรียบเสมือนเหมือนหน้าต่างที่บุคคลอื่นใช้ประเมินบุคลิกภาพความน่าดึงดูดใจของเจ้าของได้ เช่น งานวิจัยของ Buffardi and Campbell (2008) ที่พบว่าหากบุคคลมีการใช้รูปโปรไฟล์ที่มีความน่าดึงดูดใจสูง จะทำให้ผู้พบเห็นประเมินว่าเจ้าของเฟซบุ๊กนั้นมีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองหรือมีความมั่นใจในตนเองสูงได้

เฟซบุ๊กมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์แบบคู่รัก ทั้งในขั้นตอนของการเริ่มต้นและขั้นของการรักษาความสัมพันธ์ เนื่องจากในอดีตการที่บุคคลจะเจอกัน พูดคุยทำความรู้จัก เริ่มตกลงที่จะคบหาดูใจกันนั้น อาจใช้เวลาานเพราะต้องผ่านการมีปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า แต่ปัจจุบันเมื่อเฟซบุ๊กเข้ามาเป็นสื่อกลางก็ทำให้บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั้งแบบสาธารณะและแบบส่วนตัวอย่างสะดวก รวดเร็ว โดยเฟซบุ๊กต่างจากเว็บไซต์หาคู่ทั่วไป เนื่องจากบุคคลที่พบในเฟซบุ๊กมักอยู่ในเครือข่ายสังคมที่รู้จักกันอยู่แล้ว บุคคลที่ต้องการเริ่มต้นความสัมพันธ์กับผู้ที่พบในเฟซบุ๊กจึงมักมีเครือข่ายสังคมที่ทับซ้อนกันอยู่บ้าง เช่น เป็นเพื่อนของเพื่อนอีกที เป็นต้น หรือบุคคลอาจเริ่มต้นความสัมพันธ์ด้วยการพบปะกันก่อน แล้วจึงขอเฟซบุ๊กของบุคคลที่สนใจ เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกัน (Fox, Warber, & Makstaller, 2013) อีกทั้งบริบทของเฟซบุ๊กนั้นยังช่วยให้บุคคลได้ทำความรู้จักผู้อื่นในเบื้องต้นก่อน จากหน้าประวัติส่วนตัวที่มีข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับบุคคลอยู่ ทั้งรูปภาพประจำตัว ความสนใจต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งสามารถรู้ได้ว่าบุคคลนั้นอยู่ในความสัมพันธ์แบบคู่รักกับบุคคลอื่นอยู่แล้วหรือไม่ ผ่านทางสถานะความสัมพันธ์ที่บุคคลประกาศ ด้วยสิ่งต่างที่มีในบริบทเฟซบุ๊กเหล่านี้ จึงทำให้บุคคลสามารถเรียนรู้กัน ไขว่คว้าใจและเปิดเผยตนเองต่อกันได้มากและเร็วขึ้นได้ เช่น จากงานวิจัยของ Sheldon (2009) ที่พบว่าเฟซบุ๊กทำให้บุคคลได้รับข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลอื่นมากขึ้น ทำให้ลดความไม่แน่ใจในบุคคลลง ไขว่คว้าใจเพิ่มขึ้น และทำให้บุคคลเปิดเผยตนเองกับบุคคลนั้นเร็วขึ้น

เมื่อบุคคลเริ่มต้นความสัมพันธ์แบบคู่รักแล้วย่อมหนีไม่พ้นความหึงหวง เนื่องจากความต้องการเป็นเจ้าของ (Need for belonging) เป็นหนึ่งในความต้องการพื้นฐานของมนุษย์

(Baumeister & Leary, 1995) บุคคลจึงมีความต้องการที่จะปกป้องความสัมพันธ์และสถานะความเป็นคนรักของตนเอาไว้ ซึ่งในบริบทเฟซบุ๊กบุคคลมีโอกาสดังกล่าวจะได้รับข้อมูลความเคลื่อนไหวของคู่รักอย่างรวดเร็ว เช่น การส่งคำขอเป็นเพื่อน รูปภาพของคู่รักตนกับบุคคลต่างเพศ ฯลฯ ข้อมูลที่ได้รับเหล่านี้ อาจกระตุ้นให้เกิดความหึงหวงในความสัมพันธ์ขึ้นได้ (Muisse, Christofides, & Desmarais, 2009) อย่างไรก็ตาม เฟซบุ๊กก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้แสดงความสัมพันธ์ที่ตนมีต่อคู่รักให้คนรักและผู้อื่นในเครือข่ายสังคมทราบได้ ดังนั้นหากบุคคลรู้สึกถูกคุกคามในความสัมพันธ์เฟซบุ๊กก็มีหลากหลายวิธีให้บุคคลสามารถการประกาศความสัมพันธ์ของตนกับคนรักได้ เช่น จากงานวิจัยก่อน ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อความสัมพันธ์แบบคู่รักในผู้ใช้เฟซบุ๊ก พบว่าการตั้งสถานะเปิดเผยความสัมพันธ์ของตนกับคู่รัก (in relationship) ทำให้บุคคลรู้สึกผูกมัดในความสัมพันธ์มากขึ้น (Fox et al., 2013) และการที่บุคคลเห็นว่าคนรักของตนมีการใช้รูปประจำตัวในเฟซบุ๊กเป็นรูปที่ถ่ายคู่กัน ทำให้บุคคลรู้สึกว่าคนรักของตนทำให้บุคคลพึงพอใจ (Zhao, Sosik, & Cosley, 2012) ฯลฯ การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณรักของตนมีการใช้เฟซบุ๊กเพื่อติดต่อหรือประกาศความสัมพันธ์กับตนเองนั้น อาจทำให้บุคคลลดความไม่แน่ใจในตัวคนรักลง ตามทฤษฎีการลดความไม่แน่ใจ (Uncertainty Reduction Theory) ของ Berger and Calabrese (1975) ซึ่งอาจนำมาสู่ความไว้วางใจคู่รักที่มากขึ้นได้และเมื่อบุคคลมีความไว้วางใจคู่รักก็จะทำให้บุคคลเชื่อใจว่าคู่รักของตนจะไม่ทำอะไรที่เป็นการทำร้ายความรู้สึกของบุคคลและทำลายความสัมพันธ์ที่มี จึงน่าจะทำให้บุคคลเกิดความหึงหวงน้อยลงแม้จะเป็นในบริบทของเฟซบุ๊กที่ทำให้ต้องเผชิญข้อมูลที่ไม่ต้องการบอץ ๆ ก็ตาม และจากความไว้วางใจที่เกิดขึ้นนี้เองสามารถนำไปสู่การผูกมัดในความสัมพันธ์ที่มากขึ้นได้ เพราะบุคคลมีการรับรู้ว่าคุณรักทำสิ่งต่าง ๆ บนเฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์ คู่รักแสดงการผูกมัดในความสัมพันธ์ออกมา ทำให้บุคคลมีการผูกมัดในความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นตามไปด้วย (Wieselquist, Rusbult, Foster, & Agnew, 1999)

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กของคนรักเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รัก ต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ และความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน และเนื่องจากงานวิจัยก่อน ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้งานเฟซบุ๊กกับความสัมพันธ์แบบคู่รักมักใช้การวัดการใช้งานเฟซบุ๊กในภาพรวมของการใช้งานทั่ว ๆ ไป วัดระยะเวลาในการใช้งานเท่านั้น แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาการใช้เฟซบุ๊กในแง่มุมที่ต่างออกไป คือ การ

ใช้เฟซบุ๊กที่มีวัตถุประสงค์เพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักเท่านั้น เพื่อตอบคำถามงานวิจัยที่ว่า หากบุคคล
เลือกที่จะใช้งานเฟซบุ๊กเพื่อการสื่อสารและแสดงออกถึงความสัมพันธ์แบบคู่รักที่ตนมี จะทำให้คนรัก
ของตนรับรู้และเกิดผลดีต่อความสัมพันธ์หรือไม่ อย่างไร

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)

เครือข่ายสังคมออนไลน์แรกถูกสร้างขึ้นในปี 1997 คือ Sixdegrees.com มีการพัฒนา
รูปแบบไปเรื่อย ๆ จนมีเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์มากมายถูกสร้างขึ้นตามมา เช่น Livejournal,
Cyworld, Hi5, Facebook ฯลฯ

Boyd and Ellison (2007) ได้กล่าวถึงลักษณะของเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ดังนี้

1. สามารถสร้างประวัติของผู้ใช้ให้เป็นสาธารณะหรือกึ่งสาธารณะได้
2. ระบุและเชื่อมต่อผู้ใช้เข้ากับผู้ใช้รายอื่น ๆ ได้
3. สามารถระบุผู้เชื่อมต่อระดับแรกสุดได้ว่าเป็นบุคคลที่รู้จักกันอยู่แล้ว

สิ่งที่ทำให้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีความโดดเด่นคือ บุคคลสามารถมองเห็นเครือข่ายสังคม
ของตนได้อย่างชัดเจน และเขายังแยกแยะความแตกต่างระหว่างเครือข่ายสังคมออนไลน์กับการ
ปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ก่อน ๆ ไว้ดีกว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ต้องเป็นสิ่งที่เปิดเผย (Nonymously)
และมักไม่ได้เริ่มจากการทำความรู้จักกับคนแปลกหน้า แต่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลในเครือข่าย
สังคมเดิมของตน

เฟซบุ๊ก (Facebook)

เฟซบุ๊ก (www.facebook.com) ก่อตั้งขึ้นในปี 2004 โดย มาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก (Mark Zuckerberg) ร่วมกับเพื่อนร่วมห้องในวิทยาลัยของเขา เดิมทีสมาชิกของเว็บไซต์จำกัดเฉพาะกลุ่มของนักศึกษา มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเท่านั้น ต่อมาได้ขยายไปสู่มหาวิทยาลัยอื่นในแถบบอสตัน, กลุ่มไอวีลีก ฯลฯ จนสุดท้ายเปิดให้ทุกคนสามารถสมัครเข้าใช้บริการได้ แม้ว่าเฟซบุ๊กจะได้รับความนิยมมาก แต่ผู้ก่อตั้งเฟซบุ๊กไม่เคยคิดที่จะให้มันมาทดแทนการสื่อสารแบบเผชิญหน้า เนื่องจากวัตถุประสงค์ของเฟซบุ๊ก คือ การเป็นเครื่องมือกระชับความสัมพันธ์และเสริมสร้างช่องทางในการแบ่งปันข้อมูลกับคนที่รู้จักกันอยู่แล้วในโลกแห่งความเป็นจริง โดยผู้ใช้เฟซบุ๊กมากกว่า 90% นิยมใช้เฟซบุ๊กเพื่อการสานสัมพันธ์กับคนที่นาน ๆ เจอกันที เช่น เพื่อนสมัยมัธยม ฯลฯ (Ellison, Steinfield, & Lampe, 2007)

ปัจจัยที่ทำให้เฟซบุ๊กแตกต่างจากบริการบนอินเทอร์เน็ตอื่น ๆ คือ หลักการและการใช้งานของเฟซบุ๊กมีพื้นฐานมาจากการมีตัวตนจริงของบุคคล โดยสิ่งที่ทำให้ผู้ใช้กล้าที่จะเป็นตัวเองอาจเป็นเพราะเฟซบุ๊กมีการกำหนดโครงสร้างพื้นฐานขึ้นมาเพื่อคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและให้อำนาจในการควบคุมความเป็นส่วนตัวนั้นกับผู้ใช้งาน คือ ผู้ใช้อำนาจในการตัดสินใจว่าอยากให้ใครเห็นหรือไม่เห็นข้อมูลของตน อีกทั้งเฟซบุ๊กมีข้อกำหนดที่เข้มงวดในการใช้ชื่อจริง แต่หากผู้ใช้ไม่มั่นใจว่าคนบนเฟซบุ๊กใช้คนที่เขาอ้างจริงหรือไม่ ก็สามารถเลือกที่จะไม่อนุญาตให้พวกเขาเข้ามาดูประวัติข้อมูลส่วนตัว (Profile) โดยการไม่ตอบรับคำขอเป็นเพื่อนได้ (Kirkpatrick, 2010)

เฟซบุ๊กยังมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง โดยเห็นได้จากการที่เฟซบุ๊กมีการปรับปรุงเพิ่มเติมลักษณะและกิจกรรมต่าง ๆ ของเว็บไซต์เสมอ ทำให้บุคคลมีกิจกรรมที่สามารถทำบนเฟซบุ๊กอย่างหลากหลาย เช่น การตั้งค่าหน้าประวัติข้อมูลส่วนตัว เพื่อให้ตนเองดูเป็นผู้ที่น่าสนใจและมีคนอยากขอเป็นเพื่อน โดยคนส่วนใหญ่มักจะหารูปภาพที่ดูดีมาใช้เป็นรูปโปรไฟล์ของตน เช่น งานวิจัยของ Shafie, Nayan, and Osman (2012) พบว่าเด็กนักเรียนมักใช้รูปภาพและข้อมูลของตนเองทั้งในตัวตนจริงและตนในอุดมคติมาใช้เป็นตัวตนออนไลน์ นอกจากนี้ ในหน้าประวัติข้อมูลส่วนตัวนี้ยังสามารถบรรยายความสนใจความชอบของผู้ใช้ลงไปทำให้สามารถบ่งบอกความเป็นตัวตนของผู้ใช้งานเฟซบุ๊กแก่ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมให้ทราบได้, การแท็ก (Tagging) คือ การที่ผู้ใช้งานสามารถนำชื่อของ

ผู้ใช้งานเฟซบุ๊กอื่นมาติดไว้กับสิ่งที่ตนตั้งสถานะ หรือผู้ใช้งานสามารถอัปโหลดและเก็บรูปภาพไว้ใน อัลบั้มออนไลน์ และสามารถแท็กผู้ที่อยู่ในรูปภาพโดยการใส่ชื่อของบุคคลลงไปได้นั้น ซึ่งผู้อื่นสามารถ เข้ามาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพได้, ฟีดข่าว (Newsfeed) คือการอัปเดตรายการเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแวดวงสังคมเฟซบุ๊กของคุณตามลำดับเวลา เช่น มาร์กเพิ่มจัสตินเป็นเพื่อนวันนี้ ฯลฯ ดังนั้นจากลักษณะต่าง ๆ ที่มีในเฟซบุ๊กทำให้คนที่เป็สมาชิกสามารถรับรู้ข้อมูลของเพื่อนที่มีในเฟซบุ๊กได้ (Kirkpatrick, 2010) อีกทั้งเฟซบุ๊กยังมีกิจกรรมที่มีเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเพศเข้ามา เกี่ยวข้องด้วย เช่น มีการถามว่าคุณ “สนใจ” ผู้ชาย หรือ ผู้หญิง มีตัวเลือกให้แสดงสถานะ ความสัมพันธ์ที่บุคคลมีอยู่ได้ เช่น โสด มีแฟนแล้ว หมั้นแล้ว แต่งงานแล้ว ฯลฯ ดังนั้นการที่คนจะพบ สร้าง สาน และประกาศความสัมพันธ์แบบคู่รักบนเฟซบุ๊กจึงเป็นเรื่องที่สามารถทำได้ และมีงานวิจัยที่ พบว่าการเปลี่ยนสถานะความสัมพันธ์ในเฟซบุ๊กนั้นเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะกระตุ้นความสัมพันธ์จริงใน ชีวิตประจำวันได้อีกด้วย (Bowe, 2010)

เฟซบุ๊กกับความสัมพันธ์แบบคู่รัก

เฟซบุ๊กเป็นช่องทางหนึ่งที่คุณสามารถใช้ในการกระชับความสัมพันธ์และแบ่งปันข้อมูลกับผู้ที่รู้จักกันอยู่แล้วในโลกความเป็นจริง คู่รักก็เป็นอีกรูปแบบความสัมพันธ์ที่คุณสามารถใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารและแสดงความรักต่อกันได้ แต่เมื่อใช้เฟซบุ๊กเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับคู่รักแล้วก็เหมือนกับการประกาศให้บุคคลอื่น ๆ ในเครือข่ายสังคมของเรารับรู้ด้วย (Bowe, 2010) ซึ่งวิธีการแสดงออกถึงสถานะความสัมพันธ์แบบคู่รักให้ผู้อื่นทราบในบริบทเฟซบุ๊กทำได้หลากหลายทาง เช่น การตั้งสถานะความสัมพันธ์, การเพิ่มรูปภาพของคู่รัก, การคุยกันบนหน้ากิจกรรมส่วนตัวของคนรัก ฯลฯ (Kalpidou, Costin, & Morris, 2011) โดยงานวิจัยก่อน ๆ พบว่าเครือข่ายสังคมมีความสำคัญกับความสัมพันธ์แบบคู่รักของบุคคลเสมอ (Blair & Holmberg, 2008; Susan Sprecher, 2011; S. Sprecher & Femlee, 2000)

การใช้รูปคู่เป็นรูปประจำตัวในหน้าประวัติส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจและความใกล้ชิดในความสัมพันธ์ของบุคคล และการได้เห็นคนรักใช้รูปหน้าประวัติส่วนตัวเป็นรูปคู่่นั้นมี

ความหมายต่อบุคคลมาก และยังแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของความสัมพันธ์แบบคู่รักที่บุคคลมีได้อีกด้วย (Saslow, Muise, Impett, & Dubin, 2012; Zhao et al., 2012)

การประกาศสถานะความสัมพันธ์ (Facebook official) เป็นหนึ่งทางเลือกให้บุคคลได้แสดงความสัมพันธ์ของตนกับคู่รักออกมาได้ง่าย เมื่อบุคคลตั้งสถานะความสัมพันธ์แล้วมักตั้งให้เชื่อมโยงกับบุคคลที่เป็นคู่รัก คือตั้งว่า “in relationship with (คู่รัก)” โดยที่หนึ่งในคู่รักต้องเป็นคนสร้างสถานะ และอีกคนจะต้องยอมรับมาก่อน สถานะจึงปรากฏในหน้าเฟซบุ๊กของทั้งคู่ ดังนั้นบุคคลจึงไม่สามารถที่จะมีสถานะ in relationship กับบุคคลอื่นได้หากบุคคลนั้นไม่ยอมรับ (Kalpidou et al., 2011) สำหรับบางคนจะรับรู้ถึงความสัมพันธ์แบบคู่รักที่จริงจังของตนเริ่มขึ้นจริง ๆ เมื่อมีการประกาศสถานะความสัมพันธ์ผ่านทางเฟซบุ๊ก (Bowe, 2010)

การประกาศสถานะความสัมพันธ์บนเฟซบุ๊ก แสดงถึง 3 สิ่ง คือ การตอบสนองทางสังคม (Social response), ความเข้มข้นของความสัมพันธ์ (Intensity) และการผูกมัดในความสัมพันธ์ (Commitment) ผู้หญิงกับผู้ชายมีการรับรู้ถึงการประกาศสถานะความสัมพันธ์บนเฟซบุ๊กที่แตกต่างกัน โดยผู้หญิงมีความเชื่อมากกว่าว่าการประกาศสถานะความสัมพันธ์บนเฟซบุ๊กแสดงถึงความจริงจังในความสัมพันธ์ที่เพิ่มมากขึ้นและเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ที่มั่นคงในระยะยาว ส่วนในเรื่องของแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลมีการประกาศสถานะความสัมพันธ์บนเฟซบุ๊ก มี 2 อย่าง คือ แรงจูงใจทางสังคม (Social motive) คือ ต้องการให้ผู้อื่นได้รับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนและคู่รัก และต้องการป้องกันไม่ให้ผู้อื่นมาสนใจคู่รักของตน และแรงจูงใจในการสื่อสารกันระหว่างคู่รัก (Interpersonal motive) คือ ต้องการแสดงถึงการผูกมัดและความจริงจังในความสัมพันธ์ของตนให้คู่รักรับรู้ (Fox & Warber, 2013)

หากบุคคลมีการใช้งานเฟซบุ๊กเพื่อสื่อสารและแสดงออกถึงความสัมพันธ์แบบคู่รักก็น่าจะทำให้มีผลทางบวกกับความสัมพันธ์ของตนกับคนรักได้ เพราะทำให้คนรักได้รับรู้ถึงการผูกมัดและความจริงใจที่บุคคลมี ในการประกาศให้บุคคลอื่น ๆ ในเครือข่ายสังคมได้รับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ตนกำลังดำเนินอยู่ โดยผลทางบวกที่อาจตามมาจากการที่บุคคลใช้งานเฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักที่ผู้วิจัยสนใจ คือ ความไว้วางใจในตัวคู่รัก เนื่องจากความไว้วางใจเป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความไว้วางใจช่วยเพิ่มความรู้สึกปลอดภัยมั่นคงในความสัมพันธ์ให้กับบุคคล ช่วยลดการ

ปกป้องตนเองและทำให้บุคคลรู้สึกมีอิสระที่จะแบ่งปันความรู้สึกของตนกับผู้อื่น (Stinnett & Walters, 1977) สัมพันธ์กับการมองโลกในแง่ดี การร่วมมือกับบุคคลอื่น ฯลฯ (Shaw, 1997; Uslaner, 2002) และการขาดความไว้วางใจก็ทำให้เกิดผลทางลบต่อความสัมพันธ์ของบุคคลได้ เช่น การขาดความไว้วางใจทำให้เกิดความหึงหวงในความสัมพันธ์แบบคู่รักได้ (Marshall, Bejanyan, & Ferenczi, 2013)

ความไว้วางใจ (Trust)

ในช่วงเริ่มแรกของการศึกษาความไว้วางใจ นิยมศึกษาความไว้วางใจในความหมายกว้าง ๆ เป็นความไว้วางใจทั่วไป (Global trust) ก่อน ว่าเป็นสิ่งที่บุคคลมีต่อบุคคลอื่นทั่ว ๆ ไป (Rotter, 1967) คล้ายกับความไว้วางใจตามแนวคิดของ Erikson (1964) ที่ศึกษาลำดับขั้นพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์ (Psychosocial Development) ในขั้นที่ 1 คือขั้น Trust – Mistrust เป็นพัฒนาการที่เกิดขึ้นตั้งแต่แรกเกิด โดยทารกจะเรียนรู้ที่จะสร้างความไว้วางใจในผู้เลี้ยงก่อน ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เลี้ยงให้ความเอาใจใส่และตอบสนองต่อความต้องการของทารกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อทารกสามารถสร้างความไว้วางใจในผู้เลี้ยงได้ ก็สามารถเกิดการขยายความไว้วางใจไปยังสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวได้ เป็นความไว้วางใจที่พัฒนาขึ้นมาเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่คงที่ของบุคคล

ต่อมาการศึกษาเกี่ยวกับความไว้วางใจในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับบุคคลโดยตรง (Relational Trust) และเชื่อว่าความไว้วางใจแบบนี้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดย Rotter (1967) กล่าวว่าความไว้วางใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Trust) เป็นความคาดหวังต่อบุคคลหรือกลุ่มว่าคำพูดคำสัญญาที่มีสามารถเชื่อถือได้ โดยความไว้วางใจในความสัมพันธ์นี้เป็นความไว้วางใจที่มีต่อความสัมพันธ์มีความเฉพาะเจาะจงในตัวบุคคลที่มีความสัมพันธ์ด้วย (Rempel, Holmes, & Zanna, 1985)

Rempel et al. (1985) ศึกษาและพัฒนามาตรวัดความไว้วางใจระหว่างบุคคลขึ้น โดยเป็นความไว้วางใจที่เน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง และขึ้นอยู่กับกรรับรู้ของบุคคล โดยมี 3 องค์ประกอบ คือ

1. การสามารถทำนายได้ (Predictability) คือ การประเมินค่าของคู่รักในฐานะที่เป็นผู้ที่ไว้ใจได้และคาดการณ์ได้ มีพฤติกรรมที่คงเส้นคงวา

2. การสามารถพึ่งพาได้ (Dependability) คือ ความเชื่อว่าคู่รักเอาใจใส่ในความต้องการของตนเองและสามารถไว้วางใจได้ตลอดเวลา

3. ความเชื่อมั่น (Faith) คือ ความรู้สึกมั่นใจในความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น

การพัฒนาความไว้วางใจมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการลดความไม่แน่ใจในตัวเอง (Uncertainty Reduction) คือบุคคลจะมีความมั่นใจในตัวคู่สัมพันธ์มากขึ้นเมื่อบุคคลสามารถทำนายได้ถึง การมีความมั่นใจในเป้าหมาย มีแรงจูงใจที่จะทำเพื่อความสัมพันธ์ของบุคคลที่เป็นคู่สัมพันธ์ของตน

Couch (1994) ได้พัฒนามาตรวัดความไว้วางใจ (Trust Inventory) ขึ้น โดยมาตรวัดนี้ เป็นเครื่องมือแรกที่ใช้ในการวัดความไว้วางใจแบบทั่วไปกับความไว้วางใจในความสัมพันธ์พร้อม ๆ กัน โดยแบ่งความไว้วางใจออกเป็น 3 แบบ คือ

1. ความไว้วางใจในคู่ความสัมพันธ์ (Partner Trust) คือ ความไว้วางใจที่มีต่ออีกบุคคลหนึ่ง ในความสัมพันธ์ที่เฉพาะเจาะจง เช่น คนรัก

2. ความไว้วางใจในเครือข่ายสังคม (Network Trust) คือ ความไว้วางใจในเครือข่ายสังคมของตน เช่น เพื่อน ครอบครัว ฯลฯ

3. ความไว้วางใจทั่วไป (Generalized trust) คือ ความไว้วางใจในสภาพแวดล้อมหรือบุคคลอื่นทั่ว ๆ ไป

ต่อมา Couch and Jones (1997) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวัดระดับของความไว้วางใจ ตรวจสอบความตรงของมาตรวัดความไว้วางใจ ทั้งจาก Trust Inventory, ความไว้วางใจทั่ว ๆ ไป และความไว้วางใจในความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบความแตกต่างของความไว้วางใจในความสัมพันธ์กับความไว้วางใจทั่ว ๆ ไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบความสัมพันธ์ของความไว้วางใจในคู่ความสัมพันธ์กับความไว้วางใจในความสัมพันธ์ และยังพบอีกว่าความไว้วางใจในความสัมพันธ์มีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพความสัมพันธ์และการผูกมัดในความสัมพันธ์ ส่วนความไว้วางใจทั่ว ๆ ไปสามารถเป็นตัวบ่งบอกถึงบุคลิกภาพและอารมณ์ของบุคคลได้

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาความไว้วางใจที่บุคคลมีต่อคู่รัก เป็นลักษณะของความไว้วางใจที่มีต่อบุคคลที่เป็นเป้าหมายอย่างเฉพาะเจาะจง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาความไว้วางใจตามแนวทางของความไว้วางใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Trust) ของ Rempel et al. (1985) จากที่กล่าวถึงข้างต้น ทำให้เห็นได้ว่าความไว้วางใจนั้นขึ้นอยู่กับความรู้และความคาดหวังของตัวบุคคล ดังนั้นการที่คนเราจะเกิดความไว้วางใจในบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้นต้องอาศัยประสบการณ์และการสังเกตว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรมหรือการกระทำอย่างไรในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยในงานวิจัยนี้ศึกษาถึงการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อการใช้งานเฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักของคนรัก ซึ่งอาจทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ว่าคนรักของตนมีการทำพฤติกรรมที่น่าพึงพอใจสำหรับความสัมพันธ์แบบคู่รักขึ้นได้ เนื่องจากการที่คู่รักยินยอมที่จะเปิดเผยตน และความสัมพันธ์ที่มีให้ผู้อื่นรับรู้ นั้นแสดงถึงความจริงใจและจริงจังในความสัมพันธ์ที่เปิดเผย โดยการพัฒนาความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่นนั้น ต้องอาศัยระดับของความใกล้ชิด และการเปิดเผยตน บุคคลต้องรู้สึกว่าคุณไว้วางใจก่อนจึงมั่นใจที่จะเปิดเผยตัวตนของเรากับบุคคลคนนั้น และการแลกเปลี่ยนการเปิดเผยตนก็เป็นสิ่งที่สำคัญเช่นกัน หากเขาเปิดเผยกับเรา เราก็จะเกิดความไว้วางใจที่จะเปิดเผยตนกับเขาเช่นกัน โดยงานวิจัยของ Levinger and Senn (1967) พบว่าการสื่อสารกันระหว่างคู่สมรสที่เป็นไปอย่างเปิดเผยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตสมรสด้วย และงานวิจัยของ Saslow et al. (2012) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้เฟซบุ๊กกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์แบบคู่รัก โดยพบว่าการใช้รูปคู่เป็นรูปประจำตัวในหน้าประวัติส่วนตัวบนเฟซบุ๊กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจและความรู้สึกใกล้ชิดในความสัมพันธ์ และผู้ร่วมการทดลองที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง มีคนรักที่มักใช้รูปคู่เป็นประจำตัวในเฟซบุ๊กมากกว่า

งานวิจัยของ Baumeister and Leary (1995) กล่าวว่าความต้องการเป็นเจ้าของเป็นความต้องการที่จะสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่มีความสำคัญต่อบุคคลให้คงอยู่ได้นานที่สุด การตอบสนองความต้องการพื้นฐานนี้จะสามารถทำได้โดย การมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลเดิมน้อย ๆ ในทางบวก และเป็นไปในแนวทางของความสัมพันธ์ระยะยาว และเขายังบอกอีกว่าการไม่สามารถเติมเต็มความต้องการเป็นเจ้าของนี้จะทำให้เกิดผลที่ไม่พึงปรารถนา ทั้งต่อ สุขภาพ ความสุข และการปรับตัวของบุคคลได้

ดังนั้นความไว้วางใจที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักของคนรัก สามารถอธิบายได้จากทฤษฎี เหล่านี้

ทฤษฎีการลดความไม่แน่ใจ (Uncertainty reduction theory)

พัฒนาขึ้นโดย Berger and Calabrese (1975) เป็นทฤษฎีที่ใช้ในการอธิบายการเริ่มต้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แบ่งออกเป็น 7 หลักการ 21 ทฤษฎีบท

หลักการที่ 1 คือ เมื่อมีระดับความไม่แน่ใจสูงการสื่อสารกันแบบวัจนภาษาจะเพิ่มขึ้น ทำให้ระดับความไม่แน่นอนลดลงได้

หลักการที่ 2 คือ เมื่อการสื่อสารแบบอวัจนภาษาเพิ่มขึ้นระดับความไม่แน่ใจลดลง

หลักการที่ 3 คือ เมื่อระดับความไม่แน่ใจสูงส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการหาข้อมูลเพิ่มเติมเพิ่มขึ้น

หลักการที่ 4 คือ เมื่อระดับความไม่แน่ใจสูงส่งผลให้ระดับความใกล้ชิดของเนื้อหาที่ปฏิสัมพันธ์น้อยลง

หลักการที่ 5 คือ เมื่อระดับความไม่แน่ใจสูงทำให้ระดับการแลกเปลี่ยนกันสูงด้วย

หลักการที่ 6 คือ ความคล้ายคลึงกันระหว่างบุคคลลดระดับความไม่แน่ใจลงได้

หลักการที่ 7 คือ เมื่อระดับความไม่แน่ใจเพิ่มขึ้นทำให้ความชื่นชอบที่มีลดลง

สิ่งที่สำคัญที่สุดในการลดความไม่แน่ใจคือ ความถี่ในการติดต่อกัน (Frequency of contact) คือบุคคลมักมีความไม่แน่ใจในผู้ที่ไม่ค่อยได้ติดต่อกับปฏิสัมพันธ์ด้วย มีงานวิจัยหลายงานที่นำเอาทฤษฎีการลดความไม่แน่ใจของเขาไปใช้ในการอธิบายเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น Andon (2006) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลของเฟซบุ๊กที่มีต่อการพัฒนาความสัมพันธ์แบบคู่รัก ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้เฟซบุ๊กในการเริ่มต้นความสัมพันธ์มีคะแนนความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊กสัมพันธ์กับการรับรู้ความคล้ายคลึง ความดึงดูดใจระหว่างบุคคล เช่นเดียวกับผู้ที่เริ่มต้นความสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า โดยทฤษฎีการลดความไม่แน่ใจสามารถนำมาใช้อธิบายการติดต่อสื่อสารกันในบริบทเฟซบุ๊กได้เช่นกัน คือ เนื่องจากบุคคลไม่รู้จักกันย่อมเกิดความไม่แน่ใจในช่วงเริ่มต้น แต่เฟซบุ๊กมีข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับบุคคลอยู่มากมาย เป็นแหล่งที่บุคคลสามารถมาหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่ตนอยากรู้จักเพิ่มเติมได้ ดังนั้นความเข้มข้นที่ใช้งานเฟซบุ๊กและความมั่นใจในตัวบุคคลที่ทำความรู้จักจึงมากขึ้นตาม

ไปด้วย และงานวิจัยของ Fox et al. (2013) ที่พบว่าเฟซบุ๊กเป็นหนึ่งในสิ่งที่จะช่วยลดความไม่แน่ใจในช่วงแรกของการเริ่มต้นความสัมพันธ์ได้

ทฤษฎีการพึ่งพาอาศัย (Interdependence theory)

พัฒนาขึ้นโดย Thibaut and Kelley (1959) เป็นทฤษฎีที่ใช้ในการอธิบายการปฏิสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยระหว่างบุคคลในความสัมพันธ์ใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์นี้ทำให้เกิดผลต่าง ๆ กับบุคคลทั้งแบบที่เป็นรางวัลและเป็นการสูญเสีย เช่น ความพึงพอใจ ความเสียใจ เจ็บปวด อับอาย ฯลฯ โดยสองสิ่งที่มีความสำคัญในความสัมพันธ์ คือ

1. Satisfaction level คือ ระดับความพึงพอใจที่บุคคลมีต่อความสัมพันธ์และความเชื่อว่าคู่ของตนจะสามารถเติมเต็มความต้องการของตนได้ เป็นการที่บุคคลประเมินผลที่ได้จากความสัมพันธ์ว่าพึงพอใจหรือไม่ โดยระดับความพึงพอใจในผลของความสัมพันธ์ของบุคคลนั้นอาจได้รับผลจากประสบการณ์ในอดีตที่เคยมี การสังเกตจากคนรอบข้าง ฯลฯ
2. Dependence level คือ ระดับการพึ่งพาของบุคคลที่มีต่อความสัมพันธ์เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี และการพึ่งพาคู่เพื่อให้เติมเต็มความต้องการของตน เป็นการเปรียบเทียบกับทางเลือกที่มี เป็นมาตรฐานที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจว่าจะคงหรือละทิ้งความสัมพันธ์ไป

เมื่อบุคคลเลือกที่จะทำเพื่อสิ่งที่ดีต่อความสัมพันธ์ แทนที่จะทำเพื่อสนองความต้องการของตนเองนั้น แสดงให้เห็นว่าบุคคลคิดคำนึงถึงผลต่าง ๆ ที่มีต่อคู่ของตนด้วย แสดงถึงการมีเป้าหมายร่วมกันในอนาคตของความสัมพันธ์ แสดงให้เห็นถึงการเกิด Transformation of motivation คือ กระบวนการที่ทำให้บุคคลยับยั้งความต้องการของตนเองไว้ก่อน แล้วทำพฤติกรรมที่น่าจะดีต่อความสัมพันธ์มากกว่าแทน บุคคลจึงทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของคู่รักโดยไม่ได้คิดถึงผลประโยชน์ระยะสั้นของตน ทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกันนี้ ยังใช้ในการอธิบายถึงความมีอิทธิพลต่อกันของคู่ความสัมพันธ์ คือเมื่อบุคคลหนึ่งทำสิ่งที่ดีต่อความสัมพันธ์อีกบุคคลก็จะมี การรับรู้ว่าคุณคู่ของตนมีการทำเพื่อความสัมพันธ์ ส่งผลให้บุคคลมีความพึงพอใจมากขึ้น และทำเพื่อความสัมพันธ์บ้าง

ต่อมาในงานวิจัยของ Wieselquist et al. (1999) ศึกษาเกี่ยวกับการผูกมัดในความสัมพันธ์ พฤติกรรมที่ดีต่อความสัมพันธ์และความไว้วางใจในความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด โดยเขาได้ทำการวิจัย เพื่อทดสอบตามแนวทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยนี้ มี 2 การศึกษา โดยเป็นการศึกษาระยะยาว (Longitudinal Study) ผลที่พบสนับสนุนการทำนายความสัมพันธ์ตามโมเดลทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกัน คือ การผูกมัดในความสัมพันธ์ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะทำพฤติกรรมที่ดีต่อความสัมพันธ์ และบุคคลมีความไว้วางใจในตัวคู่รักของตนมากขึ้นเมื่อรับรู้ว่าคุณคู่รักของตนมีการทำพฤติกรรมที่ดีต่อความสัมพันธ์ และเมื่อมีความไว้วางใจในตัวคู่รักแล้วก็ทำให้บุคคลมีการผูกมัดในความสัมพันธ์มากขึ้นด้วย ซึ่งการผูกมัดในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยคิดว่าเป็นสิ่งที่น่าศึกษาในความสัมพันธ์แบบคู่รัก เนื่องจากเมื่อบุคคลตกลงที่จะศึกษาดูใจหรือเริ่มคบหากันแบบคู่รักแล้วย่อมมีความต้องการการผูกมัดตามมา โดยการผูกมัดนั้นเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์นั้นสามารถอยู่รอดไปในระยะยาวได้ (Arriaga & Agnew, 2001) อีกทั้งการผูกมัดในความสัมพันธ์นั้นยังมีผลดีต่อการทำนายว่าคุณคู่รักจะทำพฤติกรรมที่ดีต่อความสัมพันธ์หรือไม่ เช่น การยอมรับหรือความเต็มใจที่จะยับยั้งการตอบสนองที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมทางลบของคู่รัก เช่น ยับยั้งความโกรธเมื่อคู่รักแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ความเต็มใจที่จะเสียสละเพื่อคงความสัมพันธ์ที่ดีไว้ (Rusbult, Johnson, & Morrow, 1986) ฯลฯ

การผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (Romantic Relationship Commitment)

การผูกมัด (Commitment) ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความรัก โดยความรักจะงอกงามไม่ได้หากปราศจากการผูกมัดหรืออุทิศตนให้แก่กัน การผูกมัดในความสัมพันธ์ช่วยให้ความสัมพันธ์ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง แม้จะมีความขัดแย้งหรือความผิดหวังเกิดขึ้นในความสัมพันธ์ คู่รักที่มีการผูกมัดในความสัมพันธ์สูงก็จะยอมอดทนต่อปัญหาที่เกิดขึ้นและช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

การผูกมัดในความสัมพันธ์ เป็นสภาวะที่รวมองค์ประกอบทางปัญญาและอารมณ์ของแต่ละบุคคลที่นำไปสู่การผูกพัน และแรงจูงใจที่จะดำเนินความสัมพันธ์ไว้ และยังเป็นประสบการณ์ส่วนบุคคลที่รู้สึกว่าคุณคู่รักของคุณต้องพึ่งพาอาศัยกัน ทั้งยังหมายรวมถึงความผูกพันทางจิตต่อคู่ของคุณ มีเป้าหมายที่จะคงความสัมพันธ์ให้เป็นระยะยาว และมีแนวโน้มที่จะยืนยงในความสัมพันธ์นั้น (Arriaga & Agnew, 2001)

ระดับของการผูกมัด ถูกกำหนดจากความสัมพันธ์ของ 3 องค์ประกอบ คือ ความพึงพอใจ การลงทุน และทางเลือกที่รับรู้ได้ ซึ่งประเมินจากรางวัลและต้นทุนที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ (Johnson & Rusbult, 1989)

Finkel, Rusbult, Kumashiro, and Hannon (2002) อธิบายลักษณะของการผูกมัดในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไว้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. มีเจตนาที่จะคงความสัมพันธ์นั้นไว้ (Intent to persist)
2. การคำนึงถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดในระยะยาวจากการกระทำที่เกิดขึ้นในตอนนั้น (Long term orientation)
3. ความรู้สึกผูกพันทางจิตใจ (Feelings of psychological attachment)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

โมเดลการลงทุน (The investment model of commitment) นี้มีจุดเริ่มต้นจากทฤษฎีการพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างบุคคล (Interdependence Theory) ของ Thibaut and Kelley (1959) ที่มีแนวคิดมาจากการแลกเปลี่ยนทางสังคม โดยทฤษฎีการพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างบุคคล เชื่อว่าทุกความสัมพันธ์ต้องมีการลงทุนและผลตอบแทน ความสัมพันธ์จะคงอยู่ได้หากความสัมพันธ์นั้นให้กำไรและทำให้บุคคลมีความพึงพอใจ

ช่วงแรกของการศึกษาโมเดลการลงทุนของ Rusbult (1980) เน้นไปที่โครงสร้างของความสัมพันธ์ที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ของ 2 ปัจจัย คือ

1. ระดับความพึงพอใจ (Satisfaction) คือ การที่บุคคลประเมินความรู้สึกของตนทั้งทางบวกและลบในความสัมพันธ์ ว่าคู่รักของตนนั้นสามารถเติมเต็มความต้องการของบุคคลได้หรือไม่ หากได้รับการเติมเต็มจากคนรักก็ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยความพึงพอใจนี้มี ความสัมพันธ์ทางบวกกับการผูกมัด

2. คุณภาพของทางเลือก (Alternative Quality) คือ การที่บุคคลรู้สึกว่าคุณสมบัติความต้องการของตนนั้นสามารถเติมเต็มได้จากสิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากความสัมพันธ์ที่มี ยิ่งทางเลือกอื่นมีคุณภาพสูง การผูกมัดก็จะยิ่งน้อยลง หากตัวเลือกอื่นได้รับการยอมรับว่ามีความเหมาะสม มากกว่า สามารถเติม

เต็มสิ่งที่บุคคลต้องการได้มากกว่า บุคคลก็จะผูกมัดในความสัมพันธ์น้อยลง แต่หากไม่มีตัวเลือกใดที่มีคุณภาพดีกว่าหรือไม่มีตัวเลือกก็จะทำให้บุคคลผูกมัดกับคนรักมากขึ้น

ต่อมา Rusbult (1983) ได้เพิ่มตัวแปรเพิ่มขึ้นมากอีก 1 ตัวแปร คือ

3. ขนาดของการลงทุน (investment size) คือ ทรัพยากรที่ได้ลงทุนไปในความสัมพันธ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ระยะเวลา สิ่งของ การเปิดเผยตน การมีสิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน ฯลฯ โดยการลงทุนเป็นสิ่งที่จูงใจให้บุคคลดำเนินความสัมพันธ์นี้ต่อไป การลงทุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการผูกมัด ยิ่งลงทุนมากบุคคลยิ่งต้องการอยู่ในความสัมพันธ์นี้ต่อไปมาก เพื่อหลีกเลี่ยงการสูญเสียสิ่งที่ลงทุนไปหากสิ้นสุดความสัมพันธ์

ดังนั้นการที่บุคคลจะมีการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รักสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับ การปฏิสัมพันธ์กันของทั้งสามปัจจัย คือ

1. มีความพึงพอใจสูง (High Satisfaction) คือ ความต้องการนั้นสามารถตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ของบุคคลได้
2. คุณภาพของทางเลือกอื่นไม่ดี (Low Alternative Quality) คือ สิ่งอื่น ๆ ไม่ได้ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจมากไปกว่าความสัมพันธ์ที่มีอยู่
3. มีการลงทุนสูง (High Investment size) ทั้งภายในและภายนอก เช่น การเปิดเผยตนเอง (Self-disclosure), การมีคนรอบข้างร่วมกัน ฯลฯ

Le and Agnew (2003) ได้ทำการอภิวิเคราะห์เกี่ยวกับโมเดลการลงทุนที่มีผลต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ จากงานวิจัยจำนวน 52 งาน พบว่าความพึงพอใจในความสัมพันธ์ คุณภาพของตัวเลือกและการลงทุนมีความสัมพันธ์กับการผูกมัดในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทั้ง 3 ตัวแปรนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ถึง 2 ใน 3 ของการผูกมัดในความสัมพันธ์

อีกแนวความคิดหนึ่งเกี่ยวกับการผูกมัดในความสัมพันธ์ของ Stanley and Markman (1992) ได้แบ่งการผูกมัดในความสัมพันธ์ออกเป็น 2 แบบ คือ

1. การผูกมัดแบบเต็มใจ (Personal dedication) หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะรักษาหรือปรับปรุงคุณภาพของความสัมพันธ์ของตนเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ไม่ใช่ว่าตนเองฝ่ายเดียวแต่

เพื่อประโยชน์ของคู่รักด้วย เป็นความต้องการที่ไม่ใช่แค่ให้ความสัมพันธ์ดำเนินต่อไป แต่ต้องการที่จะพัฒนา ปรับปรุง ยินยอมที่จะเสียสละหรือลงทุนให้กับความสัมพันธ์นั้น

2. การผูกมัดแบบจำยอม (Constraint commitment) หมายถึง ความกดดันที่ทำให้บุคคลต้องคงอยู่ในความสัมพันธ์นั้น โดยปราศจากความเต็มใจของบุคคล โดยสิ่งที่มาจำกัดนั้นอาจมาจากภายนอกหรือภายในตัวบุคคลก็ได้

งานวิจัยนี้ใช้ทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยเป็นพื้นฐานในการอธิบายความสัมพันธ์ของการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักของคนรัก ความไว้วางใจ และการผูกมัดในความสัมพันธ์ และโมเดลการลงทุนเป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีการพึ่งพาอาศัย ดังนั้นจึงน่าจะเหมาะสมที่ผู้วิจัยใช้การวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์ตามแนวโมเดลการลงทุนเช่นกัน

ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (Facebook jealousy)

ความหึงหวง(Jealousy)

มนุษย์ทุกคนมีแนวโน้มที่จะเกิดความหึงหวงได้ โดยความหึงหวงนั้นสามารถเกิดขึ้นได้กับหลากหลายรูปแบบความสัมพันธ์ ทั้ง ความสัมพันธ์แบบเพื่อน แบบพี่น้อง แบบคู่รัก ฯลฯ โดยในงานวิจัยนี้สนใจความหึงหวงที่เกิดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก โดยหากมองตามแนวทฤษฎีวิวัฒนาการ ความหึงหวงนั้นถือเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มนุษย์ใช้ในการปรับตัวและเกิดเมื่อมีสิ่งที่มาคุกคามความสัมพันธ์ที่สำคัญของคุณ (Buss, 2000)

สิ่งที่กระตุ้นให้เพศชายเกิดความหึงหวงได้มีความแตกต่างจากเพศหญิง โดยเพศชายมักใส่ใจกับการนอกกาย คือ การที่คู่รักของตนไปมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้อื่น ในขณะที่เพศหญิงมักใส่ใจกับการนอกใจ คือ การที่คู่รักแบ่งปันความรู้สึกพิเศษ ความรักให้กับผู้หญิงอื่น (Schützwohl & Koch, 2004) โดยมุมมองที่นักวิจัยมีต่อความหึงหวงมีทั้งแบบที่มองว่าความหึงหวงเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ไปในแนวหึงหวง (Bringle & Evenbeck, 1979) และแบบที่เป็นสภาวะหนึ่งในการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่จำเพาะ (Rich, 1991)

ความหมายและรูปแบบของความหึงหวง

White (1981) ให้นิยามว่า ความหึงหวงเป็นความซับซ้อนทางความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมที่เกิดจากการมีสิ่งที่มาคุกคามการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลหรือคุณภาพของความสัมพันธ์ที่มี โดยสิ่งที่มาคุกคามนั้นอาจเป็นสิ่งที่มียู่จริงหรือเป็นสิ่งที่บุคคลจินตนาการขึ้นมาก็ได้

Pfeiffer and Wong (1989) กล่าวว่า ความหึงหวง คือ ปฏิกริยาทางอารมณ์ที่มีต่อสิ่งที่มาคุกคามความสัมพันธ์ โดยเขาแบ่งความหึงหวงออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. ความหึงหวงทางปัญญา (Cognitive Jealousy) เกิดจากการที่บุคคลคิดวิเคราะห์ว่าคู่รักได้ปันความสนใจไปให้กับบุคคลอื่น
2. ความหึงหวงทางอารมณ์ (Emotion Jealousy) เป็นอารมณ์ความรู้สึกที่แสดงออกมาจากการรวมกันของหลายอารมณ์ เช่น ความโกรธ ความกลัว ความกังวล ความอิจฉา ฯลฯ
3. ความหึงหวงทางพฤติกรรม (Behavioral Jealousy) เป็นพฤติกรรมการแสดงออกที่เกิดจากความหึงหวง โดยอาจแสดงออกมาได้ทั้งแบบแอบแฝงหรือเด่นชัดให้คู่รักเห็นก็ได้

Buunk and Bringle (1987) กล่าวว่า ความหึงหวงเป็นการตอบสนองทางลบต่อสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง เป็นสิ่งที่บุคคลนึกขึ้นมาและคาดหวังทางอารมณ์หรือทางเพศต่อคู่รักของตนเองที่มีกับผู้อื่น

Buunk (1997) แบ่งรูปแบบของความหึงหวงออกเป็น 3 แบบ คือ

1. ความหึงหวงแบบตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้น (Reactive Jealousy) คือ การตอบสนองทางอารมณ์เชิงลบต่อการที่คู่รักของตนไปเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นทั้งการนอกใจและนอกกาย เป็นแนวของความหึงหวงทางอารมณ์
2. ความหึงหวงแบบป้องกัน (Preventive Jealousy) คือ การพยายามที่จะป้องกันการติดต่อ รวมไปถึงการแสดงความใกล้ชิดของคู่รักของตนกับบุคคลที่สาม เป็นแนวของความหึงหวงทางพฤติกรรม
3. ความหึงหวงแบบวิตกกังวล (Anxious Jealousy) คือ กระบวนการที่บุคคลคิดจนเกิดภาพเกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์ที่อาจเกิดขึ้นได้ของคู่รักของตน รวมไปถึงความกังวล และความหวาดระแวง เป็นแนวของความหึงหวงทางปัญญา

ความหึงหวงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ทั่วไปในความสัมพันธ์ เมื่อบุคคลรู้สึกถึงภัยคุกคามด้านความสัมพันธ์ที่อาจนำไปสู่ปัญหาต่อความสัมพันธ์ได้ในอนาคต พฤติกรรมที่ตามมาจากความหึงหวงนี้จะส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและคู่รัก (Daly & Wilson, 1988; Daly, Wilson, & Weghorst, 1982) แต่ก็มีงานวิจัยบางงานที่แสดงให้เห็นถึงผลดีของความหึงหวงที่มีต่อความสัมพันธ์แบบคู่รัก เช่น งานวิจัยของ Barelds and Barelds-Dijkstra (2007) ที่พบว่าความหึงหวงแบบตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพของความสัมพันธ์ คือ เมื่อบุคคลมีความหึงหวงแบบตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นแล้วทำให้เกิดสัญญาณในการต้องทำดีหรือเอาใจใส่คู่รักของตนให้มากขึ้น แต่ความหึงหวงแบบครอบครองนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพความสัมพันธ์

ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก

ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กเป็นความหึงหวงที่เกิดขึ้นในบริบทเฟซบุ๊ก มีลักษณะเฉพาะตัวจากการใช้งานเฟซบุ๊ก โดย Muise et al. (2009) เป็นกลุ่มวิจัยแรก ๆ ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้งานเฟซบุ๊กที่มีต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยเขาได้สร้างและพัฒนามาตรวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (Facebook Jealousy Scale) ขึ้นมา โดยมาตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นเป็นมาตรที่ถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่กระตุ้นความหึงหวงจากบริบทเฟซบุ๊ก เช่น การได้รับข้อความบนหน้าประวัติเฟซบุ๊กจากบุคคลต่างเพศอื่น การรับเป็นเพื่อน ฯลฯ

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะศึกษาถึงผลของการใช้งานเฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อความหึงหวง และเฟซบุ๊กเป็นบริบทหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่ต่างไปจากบริบททั่วไปของความสัมพันธ์ในชีวิตจริง ผู้วิจัยจึงคิดว่าควรที่จะวัดความหึงหวงตามบริบทของสิ่งที่สนใจด้วย จึงใช้มาตรวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การใช้เฟซบุ๊ก

Nadkarni and Hofmann (2012) ศึกษาถึงแรงจูงใจของบุคคลในการใช้เฟซบุ๊ก โดยงานวิจัยในครั้งนี้ทำแบบอภิวเคราะห์ที่รวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพและการใช้เฟซบุ๊ก พบว่ามี 2 โมเดล ที่ใช้อธิบายแรงจูงใจในการใช้เฟซบุ๊กของบุคคล คือ

1. ความต้องการเป็นส่วนหนึ่ง (Need for belonging)
2. ความต้องการแสดงออกถึงตัวตน (Need for self-presentation)

ซึ่งจากข้อมูลในเชิงประชากรและปัจจัยทางวัฒนธรรมทำให้บุคคลใช้เฟซบุ๊กจากความต้องการเป็นส่วนหนึ่ง แต่จากปัจจัยทางบุคลิกภาพ เช่น บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง, ขี้อาย, การรับรู้คุณค่าของตน ฯลฯ ทำให้บุคคลใช้เฟซบุ๊กจากความต้องการแสดงออกถึงตัวตน และยังกล่าวอีกว่า คนขี้อายมักใช้เวลาไปกับเฟซบุ๊กมากกว่าคนที่ไม่ขี้อายและ Sheldon (2008) พบว่าคนที่มีความวิตกกังวลทางสังคมสูง (Social anxiety) มักใช้เฟซบุ๊กเป็นสิ่งที่ช่วยแก้ความเหงา โดยทั้งสองอย่างนี้อาจมาจากการที่คนขี้อายและวิตกกังวลทางสังคมมีแนวโน้มที่จะรู้สึกสบายใจกว่าเมื่อเป็นการรักษาความสัมพันธ์ในบริบทออนไลน์มากกว่าแบบเผชิญหน้า เนื่องจากไม่มีสิ่งชี้แนะทางกายภาพมาให้กัังวล

Ryan and Xenos (2011) ศึกษาว่าใครที่มักใช้เฟซบุ๊ก โดยเขาตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 ประการ (Big five) ความเขินอาย ความหลงตนเอง ความเหงา และการใช้เฟซบุ๊ก โดยให้ผู้ร่วมการทดลองทำแบบทดสอบต่าง ๆ แล้วเปรียบเทียบผลที่ได้ของสองกลุ่มคือกลุ่มผู้ใช้เฟซบุ๊ก และผู้ที่ไม่ได้ใช้เฟซบุ๊ก ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้เฟซบุ๊กมักเป็นผู้มีบุคลิกภาพแบบเปิดตัว (Extravert) และผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (Narcissism) แต่มีบุคลิกภาพแบบ Conscientiousness ต่ำ และมีความเหงาทางสังคม (Socially lonely) น้อยกว่าพวกที่ไม่ได้ใช้เฟซบุ๊ก แต่ในงานวิจัยของ Bergman, Ferrington, Davenport, and Bergman (2011) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพหลงตนเองและการใช้งานเฟซบุ๊ก บอกว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองนั้นไม่ได้มีความสัมพันธ์กับเวลาที่บุคคลใช้หรือความถี่ในการโพสต์ข้อความ รูป หรือติดตามเพื่อนในเฟซบุ๊ก แต่บุคลิกภาพหลงตนเองสามารถทำนายเหตุผลที่คนๆนี้ใช้เฟซบุ๊ก คือคนที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

ต้องการมีเพื่อนในเฟซบุ๊กให้มากที่สุดที่จะมีได้ และต้องการให้เพื่อนเหล่านั้นรู้ว่าตนกำลังทำอะไรอยู่ คิดว่าเพื่อน ๆ ในเฟซบุ๊กมีความสนใจในสิ่งที่ตนทำ

Special and Li-Barber (2012) ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยตนและความพึงพอใจต่อเฟซบุ๊ก ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลใช้เฟซบุ๊ก คือ ความต้องการรักษาความสัมพันธ์ และระดับของการเปิดเผยตนของเพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกัน เช่นเดียวกับประเภทของข้อมูลที่เสนอในหน้าเฟซบุ๊กของพวกเขา และระดับของการเปิดเผยตนมีความสัมพันธ์กับระดับของความพึงพอใจต่อเฟซบุ๊ก

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เฟซบุ๊ก และความไว้วางใจ

Sheldon (2009) ศึกษาเกี่ยวกับความน่าดึงดูดใจทางสังคมบนเฟซบุ๊กที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยตน การคาดการณ์ และความไว้วางใจในบุคคลอื่น เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 243 คน โดยผลการทดลองพบว่า แม้การใช้เฟซบุ๊กจะขาดสิ่งชี้แนะทางกายไปหลายอย่าง แต่ผู้ใช้ก็ยังรับรู้ว่าคุณสามารถทำนายพฤติกรรมบนเฟซบุ๊กของเพื่อนตนได้ ผู้ใช้เฟซบุ๊กมีความไม่แน่ใจน้อยเกี่ยวกับบุคคลที่ตนเปิดเผยตนและสนทนากับ ซึ่งสนับสนุน ทฤษฎีการลดความไม่แน่ใจ ยิ่งผู้ใช้เฟซบุ๊กคุยกับผู้อื่นเท่าไรความไม่แน่ใจยิ่งน้อยลงเท่านั้น และสามารถคุยกับผู้คนที่ตนได้มากขึ้น ยิ่งมั่นใจขึ้นเท่าไรก็จะยิ่งไว้วางใจขึ้นเท่านั้น ยิ่งเชื่อใจมากขึ้นก็จะเปิดเผยตนกับเขามากขึ้นด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ความไว้วางใจ และการผูกมัดในความสัมพันธ์

Bowe (2010) ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้เฟซบุ๊กต่อความสัมพันธ์แบบคู่รัก โดยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ใช้การสัมภาษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 11 คน เป็นผู้ชาย 7 คน ผู้หญิง 4 คน ที่มีความสัมพันธ์แบบคู่รัก และมีการใช้งานเฟซบุ๊กเป็นประจำทุกวัน และใช้งานมานานกว่า 1 ปีครึ่ง ผลการวิจัยพบว่าการใช้เฟซบุ๊กแสดงความสัมพันธ์แบบคู่รักบนเฟซบุ๊กมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ในชีวิตจริงด้วย การที่แสดงให้ผู้อื่นเห็นความสัมพันธ์แบบคู่รักบนเฟซบุ๊กแสดงให้เห็นถึงความจริงจังในความสัมพันธ์ ผู้ร่วมการทดลองบางคนให้ความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนสถานะ

เป็น “อยู่ในความสัมพันธ์กับ (คนรัก)” เป็นเหมือนการประกาศให้เพื่อน ๆ ในเฟซบุ๊กได้รู้ถึง ความสัมพันธ์และเป็นการแสดงถึงความก้าวหน้าในความสัมพันธ์กับคู่รัก และยังเป็นเหมือนเครื่องมือ ให้บุคคลหยุดสานสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามอื่น ๆ เป็นการสร้างความมั่นใจและความเชื่อมั่นแก่คู่รักได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fox et al. (2013) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อ ความสัมพันธ์แบบคู่รักในผู้ใช้เฟซบุ๊ก และการตั้งสถานะเปิดเผยความสัมพันธ์ของตนกับคู่รัก (in relationship) ด้วย โดยใช้วิธีการวิจัยแบบสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) มีกลุ่มตัวอย่างเป็น เพศชาย 24 คน และ เพศหญิง 31 คน ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในความสัมพันธ์แบบคู่รักและใช้ เฟซบุ๊กตั้งแต่ เริ่มต้นความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า เฟซบุ๊กเป็นหนึ่งในสิ่งที่ช่วยลดความไม่แน่ใจในช่วงแรกของการ เริ่มต้นความสัมพันธ์ และการประกาศความสัมพันธ์บน เฟซบุ๊กเป็นตัวบ่งชี้การเพิ่มขึ้นของระดับ การผูกมัดในความสัมพันธ์ ซึ่งคู่รักมักมีการตกลงกันก่อนที่จะขึ้นสถานะบนเฟซบุ๊ก โดยการประกาศ สถานะความสัมพันธ์นี้จะเกิดเมื่อความสัมพันธ์ของคู่รักค่อนข้างมั่นคงแล้ว โดยงานวิจัยของ Fox and Warber (2013) พบความแตกต่างระหว่างเพศด้วย โดยผลการวิจัยพบว่าผู้หญิงและผู้ชายมีความรู้สึก ต่อการประกาศสถานะความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน โดยผู้หญิงจะรู้สึกว่าการประกาศสถานะ ความสัมพันธ์บนเฟซบุ๊กแสดงถึงการผูกมัดและความเข้มข้นในความสัมพันธ์มากกว่าผู้ชาย และรู้สึก ได้รับการตอบสนองทางสังคมจากการประกาศสถานะความสัมพันธ์มากกว่าผู้ชายอีกด้วย

Saslow et al. (2012) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการใช้เฟซบุ๊กและความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์แบบคู่รัก โดยทำการวิจัย 3 การวิจัย การวิจัยที่ 1 ทำโดยใช้มาตรวัดเชิงปริมาณ จาก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 115 คน ดูความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้รูปคู่กับคนรักเป็นรูปประจำตัว ในหน้าประวัติส่วนตัว กับคะแนนจากแบบสอบถามความพึงพอใจและความใกล้ชิดในความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ยิ่งบุคคลมีความพึงพอใจและความใกล้ชิดในความสัมพันธ์เท่าไร ก็ยิ่งมีความถี่ใน การใช้รูปคู่เป็นรูปประจำตัวในหน้าประวัติส่วนตัวบนเฟซบุ๊กเท่านั้น การวิจัยที่ 2 ทำเป็นการศึกษา ระยะยาว จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลรูปประจำตัวของผู้ร่วมการ ทดลอง 3 ช่วงเวลา ใน 1 ปี คือ ครั้งที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐาน ครั้งที่ 2 คือ 4 เดือนต่อมา ครั้งที่ 3 คือ 12 เดือนต่อมานับจากครั้งแรก และให้ผู้ร่วมการทดลองทำแบบสอบถามความพึงพอใจและความ ใกล้ชิดในความสัมพันธ์ด้วยทุกครั้ง และยังให้ผู้ร่วมการทดลองทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความสุข, รูปแบบความผูกพัน และบุคลิกภาพอีกด้วย เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน

โดยผลการทดลองพบว่า ความพึงพอใจและความใกล้ชิดในความสัมพันธ์สามารถทำนายแนวโน้มที่จะใช้รูปคู่เป็นรูปโปรไฟล์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .07, p = .002$) การวิจัยที่ 3 ผู้วิจัยมีสมมติฐานว่าอารมณ์ความรู้สึกในแต่ละวันของบุคคล มีผลต่อระยะเวลาและการทำงานของเฟซบุ๊ก จึงทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คู่ ที่เป็นคู่รักต่างเพศกัน โดยในวันแรกของการทดลองผู้ร่วมการทดลองจะถูกให้ทำแบบสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐาน ทั้งรูปประจำตัวที่ใช้ในวันแรกที่ร่วมการทดลอง ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ความพึงพอใจในชีวิต บุคลิกภาพ รูปแบบความผูกพัน เวลาที่ใช้งานเฟซบุ๊กในแต่ละวัน จากนั้นขอให้ผู้ร่วมการทดลองทำแบบสอบถามออนไลน์ประมาณ 10 นาที ทุกวันก่อนเข้านอน เป็นเวลา 14 วัน ทำเป็นรายบุคคล และผู้ร่วมการทดลองจะได้รับค่าตอบแทนจำนวน 40 ดอลลาร์ เมื่อสิ้นสุดการทดลอง โดยสิ่งที่ให้ผู้ร่วมการทดลองทำทุกวันคือ แบบสอบถามความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ความพึงพอใจในชีวิต การใช้งานเฟซบุ๊กที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบคู่รัก ทั้งการตั้งสถานะ การพูดคุยกับคนรักผ่านทางเฟซบุ๊ก การคอมเม้นรูป การเพิ่มรูปภาพคู่รัก และเวลาในการใช้งานเฟซบุ๊ก ผลการทดลองพบว่า ผู้ร่วมการทดลองที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงมีการใช้รูปคู่เป็นรูปประจำตัวมากกว่า และยังคงได้ผลเช่นเดิมเมื่อควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนแล้ว และผู้ร่วมการทดลองที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง มีคนรักที่มักใช้รูปคู่เป็นรูปประจำตัวในเฟซบุ๊กมากกว่า และยังพบอีกว่า ในวันที่ผู้ร่วมการทดลองมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงผู้ร่วมการทดลองมีการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับคู่รักตนเองในเฟซบุ๊กมากขึ้นด้วย จากงานวิจัยนี้ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับการใช้งานเฟซบุ๊กของบุคคล อีกทั้งยังทำให้เห็นว่าคนที่บุคคลมีการใช้รูปคู่ของตนกับคู่รักเป็นรูปประจำตัวบนเฟซบุ๊กนั้นมีผลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของคู่รักของบุคคล แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมและการแสดงออกของคู่รักมีอิทธิพลต่อกัน

Weigel and Ballard-Reisch (2012) ศึกษาโครงสร้างของการผูกมัดในความสัมพันธ์ใกล้ชิด โดยศึกษาในคู่รัก 189 คู่ พบว่าระดับการผูกมัดในความสัมพันธ์มีความเชื่อมโยงกับการแสดงออกถึงการผูกมัดในความสัมพันธ์ของบุคคล และคู่รักของบุคคลนั้นสามารถรับรู้ได้ถึงการแสดงออกถึงการผูกมัดนั้นและมีผลต่อระดับของการผูกมัดในความสัมพันธ์ของคู่รักด้วย

Zhao et al. (2012) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เฟซบุ๊กของคู่รัก โดยให้กลุ่มตัวอย่าง 20 คน เขียนไดอารี่เป็นเวลา 2 สัปดาห์ เกี่ยวกับความรู้สึกและการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ เฟซบุ๊กของตนเองและคนอื่นที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบคู่รัก พบว่า การตั้งประกาศสถานะความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นหนึ่งในสิ่งที่

อยู่ในประวัติส่วนตัวของผู้ใช้ ที่ผู้อื่นสามารถเห็นได้อย่างง่ายดาย กลายมาเป็นเหมือนบรรทัดฐานในความสัมพันธ์ว่าหากบุคคลตกลงเป็นคู่รักกันก็มักจะมาขึ้นสถานะความสัมพันธ์ในเฟซบุ๊กเพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ว่าบุคคลนี้กำลังอยู่ในความสัมพันธ์แล้ว เหมือนการยืนยันในความสัมพันธ์ในเฟซบุ๊ก และการประกาศสถานะความสัมพันธ์นี้เป็นการเปิดโอกาสให้เครือข่ายสังคมที่มีของคู่นั้นมาทับซ้อนกันมากขึ้น เนื่องจากเมื่อขึ้นสถานะแล้ว ก็ทำให้คนในเครือข่ายเฟซบุ๊กของคู่นั้นสามารถเข้าถึงบุคคลได้ง่ายขึ้น การเพิ่มขึ้นของจำนวนเพื่อนที่มีร่วมกันก็เป็นอีกหนึ่งการยืนยันในความสัมพันธ์ได้เช่นกัน การโพสต์รูปคู่ก็เป็นอีกทางที่ทำได้ในการสื่อสารกันระหว่างคนรัก ต่อมา รูปประจำตัวเป็นสิ่งที่ปรากฏตลอดเมื่อบุคคลใช้เฟซบุ๊กเป็นครั้งแรก ๆ ที่ผู้อื่นเห็น บุคคลมักใช้ในการนำเสนอความเป็นตัวตน และคนรักเห็นบุคคลใช้รูปคู่เป็นรูปประจำตัวจะมีความหมายกับคนรักมาก และการที่ทั้งคู่ต่างใช้รูปประจำตัวเป็นรูปคู่สามารถแสดงให้เห็นคุณภาพของความสัมพันธ์ได้อีกด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เฟซบุ๊ก ความไว้วางใจและความหึงหวง

งานวิจัยของ Muise et al. (2009) ศึกษาเกี่ยวกับความหึงหวง โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 308 คน อายุ 17 – 24 ปี โดยให้ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้งานเฟซบุ๊กและความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และได้ทำการวัดตัวแปรอื่น ๆ เพื่อใช้ในการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนด้วย เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะนิสัยหึงหวง ความไว้วางใจ การผูกมัด ความไม่แน่ใจในความสัมพันธ์ พบว่าลักษณะบุคลิกภาพแบบหึงหวงมีอิทธิพลต่อทางบวกมากที่สุด และสามารถอธิบายความแปรปรวนของความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กได้ 46% โดยผู้หญิงที่มีบุคลิกภาพแบบหึงหวงมีระดับความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กสูงที่สุด และยิ่งพบอีกว่าความไว้วางใจเป็นตัวแปรเดียวที่มีผลต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก คือ เมื่อมีความไว้วางใจในความสัมพันธ์สูงจะมีความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กต่ำ อย่างไรก็ตามระยะเวลาใช้งานเฟซบุ๊กที่เพิ่มขึ้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กได้ 2% ซึ่งผู้วิจัยได้อนุมานว่าระยะเวลาที่ใช้งานเฟซบุ๊กที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้บุคคลมีโอกาสนในการพบเจอข้อมูลที่ไม่ต้องการมากขึ้น และสามารถเพิ่มความหึงหวงได้

งานวิจัยของ Marshall et al. (2013) ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบความผูกพันในการทำนายความหึงหวงที่เกี่ยวข้องกับเฟซบุ๊กและการตรวจตราคู่อีกในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ผลการวิจัยพบว่า คนที่มี

รูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความหึงหวงและการตรวจตราคู่รักในเฟซบุ๊ก โดยที่ความสัมพันธ์ของรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลกับความหึงหวงนั้นมีความไว้วางใจเป็นตัวแปรส่งผ่าน คือจะเกิดเมื่อมีความไว้วางใจต่ำ และผู้หญิงมีการผูกมัดในความสัมพันธ์และความหึงหวงสูงกว่าผู้ชาย คนที่มีการผูกมัดในความสัมพันธ์ต่ำและการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำมีความหึงหวงมากกว่า โดยมีความไว้วางใจเป็นตัวแปรที่ทำนายความหึงหวงในเฟซบุ๊กได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Rydell and Bringle (2007) ที่พบว่าคนที่มีความไว้วางใจสูงสัมพันธ์กับความหึงหวงต่ำ

ความสัมพันธ์แบบคู่รัก และความหึงหวง

Rydell, Mcconnell, and Bringle (2004) ศึกษาเกี่ยวกับการผูกมัดในความสัมพันธ์และความหึงหวง ภายใต้เงื่อนไขสถานการณ์ 2 อย่าง คือ ความตึงเครียดทางกายภาพของคู่แข่ง การได้รับข้อมูลที่คุกคามความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าการผูกมัดในความสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความหึงหวงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่บุคคลที่มีการผูกมัดในความสัมพันธ์สูงจะมีความหึงหวงมากกว่า เมื่อมีคู่แข่งที่ไม่มีความน่าดึงดูดใจทางกายภาพ และบุคคลที่มีการผูกมัดในความสัมพันธ์สูงจะมีความหึงหวงมากกว่าเมื่อได้รับข้อมูลทางลบเกี่ยวกับความเข้ากันได้ของความสัมพันธ์แบบคู่รักของตน

Knobloch, Solomon, and Cruz (2001) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของพัฒนาการความสัมพันธ์และความผูกพันในประสบการณ์ของความหึงหวง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน ที่อยู่ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ผลการวิจัยพบว่าความไม่แน่นอนในความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความหึงหวงทางปัญญา คือเมื่อบุคคลมีความไม่มั่นใจในความสัมพันธ์มากก็ทำให้เกิดความหึงหวงทางปัญญาเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และความผูกพันแบบวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความหึงหวงทางอารมณ์เช่นกัน แต่ความใกล้ชิดในความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความหึงหวงทางอารมณ์ คือยิ่งบุคคลมีความใกล้ชิดในความสัมพันธ์มากขึ้นบุคคลก็จะมี ความหึงหวงทางอารมณ์น้อยลง จากงานวิจัยของ Saslow et al. (2012) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ว่าคุณรักใช้รูปคู่รักเป็นรูปในหน้าประวัติส่วนตัวกับความพึงพอใจและความใกล้ชิดในความสัมพันธ์นั้น ทำให้สามารถอนุมานได้ว่าหากบุคคลรับรู้ว่าคุณรักของตนมีการใช้เฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักแล้ว น่าจะทำให้บุคคลรู้สึกใกล้ชิดกับคนรักมากขึ้นและส่งผลต่อความหึงหวงให้ลดลง

เมื่อเฟซบุ๊กเกิดขึ้นได้รับความนิยม มีผู้ใช้อย่างแพร่หลาย และเป็นบริบทที่มีเอกลักษณ์ในการปฏิสัมพันธ์กันของบุคคลและแตกต่างจากบริบทการปฏิสัมพันธ์ทั่วไป ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาและทำความเข้าใจถึงบทบาทของการใช้เฟซบุ๊กที่มีต่อความสัมพันธ์แบบคู่รักว่าเป็นอย่างไร เพราะงานวิจัยและทฤษฎีพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลพัฒนาขึ้นมาจากการศึกษาในความสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า จึงน่าที่จะทำการศึกษาดูว่าจะสามารถนำมาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในบริบทของเฟซบุ๊กได้ด้วยหรือไม่ และปัจจุบันยังมีงานวิจัยจำนวนไม่มากที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเฟซบุ๊กต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก็ใช้วิธีการวิจัยแบบสัมภาษณ์กลุ่ม เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งยังมีข้อจำกัดในการขยายผลการวิจัยที่ได้ไปยังประชากร ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยทำการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้มาตรวัดที่มีคุณภาพในการทำวิจัยครั้งนี้ อีกทั้งงานวิจัยเกี่ยวกับความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก ปัจจุบันมีแต่งานวิจัยที่ทำให้เห็นถึงผลเสียจากการใช้เฟซบุ๊กต่อการหึงหวง แต่ตัวผู้วิจัยเองเชื่อว่าเฟซบุ๊กเป็นเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ต่อความสัมพันธ์แบบคู่รักของบุคคลได้ จึงต้องการทำงานวิจัยนี้เพื่อดูว่าหากบุคคลเลือกใช้ในส่วนที่มีประโยชน์ของเฟซบุ๊กแล้ว จะสามารถส่งผลที่ดีต่อความสัมพันธ์ของบุคคลได้หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ที่มีต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน
2. ศึกษาอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ที่มีต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ความไว้วางใจคู่รัก การผูกมัดใน

ความสัมพันธ์ และความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 18 - 35 ปี ที่มีความรักกับเพศตรงข้าม (heterosexual) ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหาดูใจ ไม่ต่ำกว่า 3 เดือน เป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊กและมีคนรักที่เป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊กด้วย ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างนี้ เนื่องจากเป็นกลุ่มอายุที่มีอัตราการใช้งานเฟซบุ๊กสูง และเป็นวัยที่เข้าสู่ความสัมพันธ์แบบคู่รักที่ค่อนข้างจริงจัง และที่เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้สมรสเนื่องจากหากเป็นผู้ที่สมรสแล้วอาจมีตัวแปรแทรกซ้อนอื่น ๆ เข้ามามีบทบาทด้วย เช่น การมีบุตร ระยะเวลาการแต่งงาน การเป็นเจ้าของทรัพย์สินร่วมกัน ฯลฯ

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรแฝงภายนอก

1. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (Partner FB Use) มีตัวแปรสังเกตได้ คือ การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (PFU)

ตัวแปรแฝงภายใน

ตัวแปรส่งผ่าน

1. ความไว้วางใจคู่รัก (Trust) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การสามารถทำนายได้ (PRE) การสามารถพึ่งพาได้ (DEP) และ ความเชื่อมั่น (FAI)

ตัวแปรตาม

1. การผูกมัดในความสัมพันธ์ (Commitment) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (SAT) คุณภาพของทางเลือก (ALT) และขนาดการลงทุน (INV)
2. ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (Facebook Jealousy) มีตัวแปรสังเกตได้ คือ ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (FBJ)

สมมติฐานการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงขอตั้งสมมติฐานดังนี้

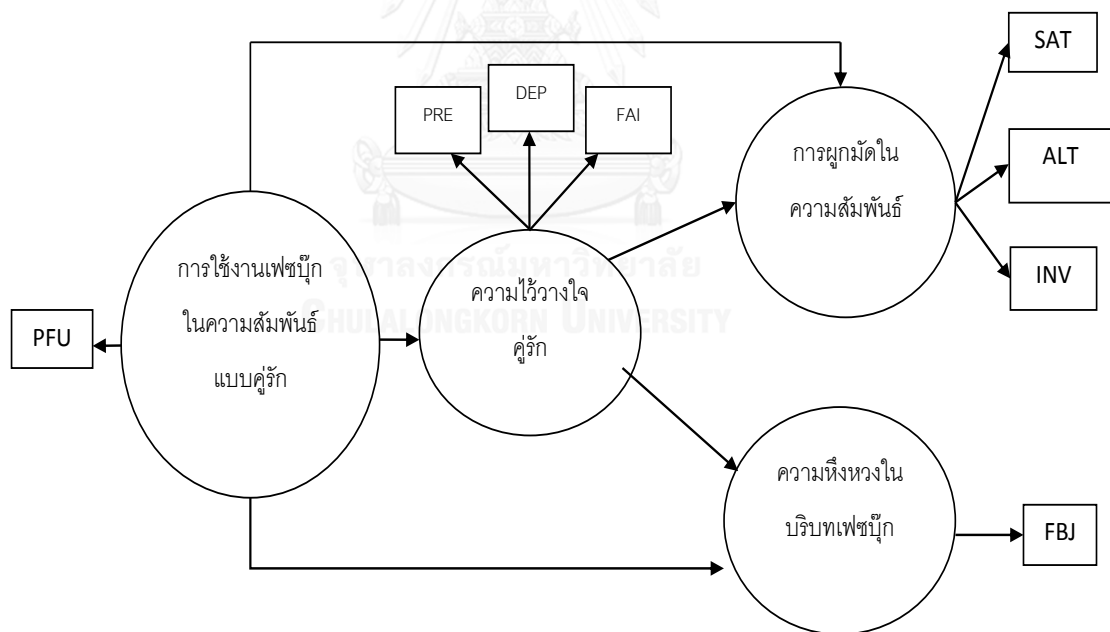
1. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์
2. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก
3. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์

โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน

4. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก

โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก หมายถึง การที่บุคคลมีการรับรู้ว่าคุณรักของตนเองมีการใช้งานเฟซบุ๊กเพื่อเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารแสดงออกหรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธภาพแบบคู่รักกับตนเองมากน้อยแค่ไหน

ในงานวิจัยนี้ การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก โดยให้ผู้ตอบประเมินความถี่ที่บุคคลรับรู้ว่าคุณรักของตนเองมีการใช้งานเฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักบ่อยครั้งแค่ไหน บนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 7 ระดับ ตั้งแต่ 1 ไม่เคยเลย จนถึง 7 เป็นประจำ

ความไว้วางใจคู่รัก หมายถึง ความเชื่อว่าคู่รักของตนเองเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ เอาใจใส่ในความต้องการของตนเองได้ สามารถพึ่งพาได้ มั่นใจว่าคำสัญญาและการกระทำต่าง ๆ ของคู่รักของตนเองมีความน่าเชื่อถือ

ในงานวิจัยนี้ ความไว้วางใจคู่รัก หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบมาตราวัดความไว้วางใจคู่รัก จำนวน 17 ข้อ ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 3 ด้าน คือ

1. การสามารถทำนายได้ (Predictability) 5 ข้อ
2. การสามารถพึ่งพาได้ (Dependability) 5 ข้อ
3. ความเชื่อมั่น (Faith) 7 ข้อ

โดยเป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 ไม่เห็นด้วย จนถึง 5 เห็นด้วย

การผูกมัดในความสัมพันธ์ หมายถึง ความผูกพันทางจิตใจต่อคู่รักของตนเอง มีความต้องการที่จะรักษาและปกป้องความสัมพันธ์กับคู่รักของตนเองให้คงไว้ โดยคิดถึงผลของสิ่งที่อาจมากระทบความสัมพันธ์ได้ รู้สึกสูญเสียหากความสัมพันธ์จะจบลง

ในการวิจัยนี้ การผูกมัดในความสัมพันธ์กับคู่รัก หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบมาตราวัดการผูกมัด ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 3 ด้าน คือ

1. ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกทางบวก ความชอบและความรู้สึกพึงพอใจที่มีต่อความสัมพันธ์กับคู่รัก

2. คุณภาพของทางเลือก (Alternative Quality) หมายถึง ความน่าดึงดูดใจ ความพึงพอใจ และการประเมินทางบวกที่มีของทางเลือกอื่น ซึ่งหมายถึงบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่รักของตน

3. การลงทุน (Investment) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลได้ลงทุนทั้งทางรูปธรรมและนามธรรมให้กับคู่รักหรือความสัมพันธ์แบบคู่รัก

โดยเป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 ไม่เห็นด้วย จนถึง 5 เห็นด้วย

ผู้ที่มีคะแนนการผูกมัดสูง จะมีคะแนนความพึงพอใจสูง คะแนนคุณภาพของทางเลือกต่ำ และคะแนนการลงทุนสูง ส่วนผู้ที่มีคะแนนการผูกมัดต่ำ จะมีคะแนนความพึงพอใจต่ำ คะแนนคุณภาพทางเลือกสูง คะแนนการลงทุนต่ำ

ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก หมายถึง ปฏิกริยาทางอารมณ์เชิงลบที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้สึกถึงสิ่งที่คุกคามความสัมพันธ์ โดยอาจมีสิ่งกระตุ้นจริง หรือเป็นสิ่งที่บุคคลวิตกกังวลและหวาดระแวงไปเอง ผ่านทางกิจกรรมบนเฟซบุ๊กของคู่รักของตน

ในงานวิจัยนี้ ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบมาตราวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก จำนวน 27 ข้อ โดยเป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 7 ระดับ ตั้งแต่ 1 เป็นไปไม่ได้อย่างยิ่ง จนถึง 7 คือ เป็นไปได้อย่างยิ่ง คิดโดยนำคะแนนที่ได้ทั้งหมดมารวมกัน หากได้คะแนนความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กมากแสดงว่ามีความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กสูง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อความไว้วางใจคู่รัก และการผูกมัดในความสัมพันธ์
2. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อความไว้วางใจคู่รัก และความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก
3. ได้เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก มาตราวัดความไว้วางใจต่อคู่รัก และมาตราวัดความหึงหวงในบริบทของเฟซบุ๊ก

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์และความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 18- 35 ปี มีคู่รักเป็นเพศตรงข้าม (Heterosexual) ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน เนื่องจากคู่รักมีการสร้างความสัมพันธ์และมีการผูกมัดในความสัมพันธ์ในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นเกณฑ์ทั่วไปในงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก และเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊กที่มีคนรักเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊กเช่นกัน โดยคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างจาก 20 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์ 19 เส้นทาง (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2006) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 380 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายและหญิงอย่างละครึ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก มาตรการความไว้วางใจคู่รัก มาตรการความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก และมาตรการการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (ตัวอย่างแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยสามารถดูได้ที่ภาคผนวก ก) มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

1. แบบสอบถามการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

งานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับการใช้เฟซบุ๊กส่วนใหญ่เป็นการวัดการใช้งานเฟซบุ๊กของผู้ตอบ และเป็นการวัดความถี่และลักษณะในการใช้เฟซบุ๊กเพื่อวัตถุประสงค์ทั่ว ๆ ไป แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงผลของการที่บุคคลรับรู้การใช้เฟซบุ๊กของคนรักเพื่อการติดต่อสื่อสารหรือแสดงความสัมพันธ์ในแบบคู่รักเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนาแบบสอบถามขึ้นมาใหม่

ขั้นตอนพัฒนามาตรวัด

1. ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานและกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบคู่รักบนเฟซบุ๊ก โดยการให้บุคคลทั่วไปที่เป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊กและมีคนรักอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 30 คน ตอบคำถามปลายเปิดว่า “ท่านคิดว่าเฟซบุ๊กมีกิจกรรมใดที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบคู่รักบ้าง”

2. นำข้อมูลที่ได้มาเรียงลำดับตามความถี่ในการตอบ และคัดเลือกกิจกรรมบนเฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีความถี่ในการตอบสูงสุด 10 อันดับแรกมาจัดทำข้อกระทงโดยถามการรับรู้ความถี่ในการใช้งานกิจกรรมนั้นๆของคนรัก เช่น คนรักของคุณโพสต์รูปที่ถ่ายคู่กันบนเฟซบุ๊ก เป็นต้น แต่หนึ่งในกิจกรรมที่มีความถี่สูงสุดคือ การตั้งสถานะความสัมพันธ์บ่งบอกให้รู้ว่าเป็นคนรักกัน (in relationship) เป็นกิจกรรมที่ทำเพียงแค่ครั้งเดียวสถานะก็จะตั้งคงไว้แบบนี้ได้ตลอด จึงนำไปเป็นส่วนหนึ่งในคำถามเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้งานเฟซบุ๊กของตนและคู่รัก ไม่ได้นำมาทำเป็นข้อกระทงที่สอบถามถึงความถี่ในการทำเหมือนกิจกรรมอื่นๆ

3. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและชัดเจนของภาษา จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย จำนวน 151 คน และนำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้จากการทำมาตรวัด มาวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ (item analysis) ด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยเรียงคะแนนจากการตอบมาตรวัดทั้งหมดตั้งแต่คะแนนสูงสุดไปยังคะแนนต่ำสุด จากนั้นจึงแยกผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 หรือสูงกว่าเป็นกลุ่มสูง และผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในกลุ่มเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 หรือต่ำกว่าเป็นกลุ่มต่ำ แล้วจึงนำคะแนนของการตอบมาตร

วัดไปทดสอบสถิติที (Independent Samples t -test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (หนึ่งหาง) เพื่อคัดข้อกระทงที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าข้อกระทงทั้ง 9 ข้อสามารถแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

4. นำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าที่ไปคำนวณค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของข้อกระทงอื่นๆทั้งหมดในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation – CITC) ตามเกณฑ์การพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤต (Critical $r = .163$) สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 151 คน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ข้อกระทงทุกข้อผ่านเกณฑ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's alpha) เท่ากับ .88 ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 7 ระดับ ผู้ตอบทำเครื่องหมาย (o) ล้อมรอบตัวเลขที่ตรงกับความรู้สึกของตนเอง โดยมีหมายเลขตั้งแต่ 1-7 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ความหมายและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

คำตอบ	คะแนน
หมายเลข 1 หมายถึง ไม่เคยเลย	1
หมายเลข 2 หมายถึง นานๆครั้ง	2
หมายเลข 3 หมายถึง บางครั้ง	3
หมายเลข 4 หมายถึง ค่อนข้างบ่อย	4
หมายเลข 5 หมายถึง บ่อย	5
หมายเลข 6 หมายถึง บ่อยมาก	6
หมายเลข 7 หมายถึง เป็นประจำ	7

2. มาตรการวัดความไว้วางใจคู่รัก (Trust Scale)

งานวิจัยนี้ต้องการวัดความไว้วางใจที่บุคคลมีต่อคู่รัก ซึ่งคู่รักในงานวิจัยนี้หมายถึงคู่รักที่ยังไม่ได้สมรส โดยผู้วิจัยจะนำมาตราวัดความไว้วางใจในคู่รักของ Rempel et al. (1985) ซึ่งมีภาวสันนิษฐานของความไว้วางใจที่ใกล้เคียงกันมาใช้

มาตรการวัดความไว้วางใจคู่รักของ Rempel et al. (1985) มีข้อกระทงทั้งสิ้น 17 ข้อกระทง แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ การสามารถพึ่งพาได้ (Dependability) 5 ข้อกระทง การสามารถทำนายได้ (Predictability) 5 ข้อกระทง และความเชื่อมั่น (Faith) 7 ข้อกระทง มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient of internal consistency) เท่ากับ .81 ซึ่งแต่ละด้านมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .72, .70 และ .80 ตามลำดับ

ขั้นตอนการแปลและตรวจสอบคุณภาพของมาตราวัด

- นำข้อกระทงของมาตราความไว้วางใจในคู่รักของ Rempel et al. (1985) มาถอดความเป็นภาษาไทย แล้วขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของการแปลและความชัดเจนของภาษาและปรับปรุงแก้ไข
- นำมาตราที่แปลแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษอีกครั้ง แล้วนำมาตรต้นฉบับและมาตราที่ให้ผู้เชี่ยวชาญแปลกลับ มาเปรียบเทียบกันแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาตรวจสอบความถูกต้องว่ามาตราที่แปลกลับจากมาตราภาษาไทยนั้นตรงกับมาตรต้นแบบหรือไม่ (Translation and back translation method)
- นำมาตราที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย จำนวน 181 คน ซึ่งมีลักษณะพื้นฐานต่างๆ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ใช้ในชั้นพัฒนามาตรวัดความไว้วางใจในคู่รักจำแนกตามลักษณะ
พื้นฐานต่างๆ (N = 181)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	76	42.00
	หญิง	105	58.00
อายุ (ปี)			
	18-22	109	60.22
	23-27	56	30.94
	28-32	13	7.18
	33-35	3	1.66
สถานะ			
	กำลังศึกษา	130	71.82
	ทำงานแล้ว	51	28.18
ระดับการศึกษา			
	อนุปริญญาหรือปวส.	7	3.87
	ปริญญาตรี	147	81.22
	ปริญญาโท	24	13.26
	ปริญญาเอก	3	1.66
ระยะเวลาที่คบกับคนรัก			
	3-6 เดือน	25	13.81
	6 เดือน -1 ปี	30	16.57
	1-3 ปี	80	44.20
	3 ปีขึ้นไป	46	25.42

ตารางที่ 2

(ต่อ)

ปัจจุบันอาศัยอยู่กับคนรัก		
อาศัยอยู่ด้วยกัน	171	94.48
ไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยกัน	10	5.52

4. นำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้จากการทำมาตรวัด มาวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ (item analysis) ด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยเรียงคะแนนจากการตอบมาตรวัดทั้งหมดตั้งแต่คะแนนสูงสุดไปยังคะแนนต่ำสุด จากนั้นจึงแยกผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 หรือสูงกว่าเป็นกลุ่มสูง และผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในกลุ่มเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 หรือต่ำกว่าเป็นกลุ่มต่ำ แล้วจึงนำคะแนนของการตอบมาตรวัดไปทดสอบสถิติที (Independent Samples *t*-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (หนึ่งหาง) เพื่อคัดข้อกระทงที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าข้อกระทงทั้ง 17 ข้อสามารถแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

5. นำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าที่ไปคำนวณค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงอื่นๆทั้งหมดในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation – CITC) ตามเกณฑ์การพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤต (Critical $r = .146$) สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (สองหาง) ผลการวิเคราะห์ พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's alpha) เท่ากับ .84 ดังปรากฏในภาคผนวก ค 1 และข้อกระทงที่ 4 ไม่ผ่านเกณฑ์ พิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนี้กับข้อกระทงอื่นในมาตรเดียวกันเท่ากับ .14 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน นำมาคำนวณหาค่าสถิติที (*t*) และค่านัยสำคัญทางสถิติ (*p*) ตามวิธีของ Cohen, Cohen, West, and Aiken (2003) พบว่าข้อกระทงนี้มีค่าสถิติทีเท่ากับ 1.89 และค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .06 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อกระทงนี้มีสหสัมพันธ์กับข้อกระทงอื่นในมาตรเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจากการสอบถามปัญหาที่พบในแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างชั้นพัฒนาเครื่องมือและการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับข้อกระทงที่มีปัญหานี้ พบว่าข้อคำถามนี้มีรูปแบบเป็นประโยคปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ ทำให้ผู้ที่ตอบมาตรสับสน จึงมีค่าสหสัมพันธ์

ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงอื่นๆทั้งหมดในมาตรวัดไม่ผ่านเกณฑ์ แต่ทางผู้วิจัยต้องการเก็บข้อกระทงนี้ไว้เพื่อให้มาตรเหมือนกับต้นฉบับมากที่สุด จึงจะทำการปรับเปลี่ยนคำที่ใช้จาก “ฉันไม่เคยมั่นใจว่า...” เป็น “ฉันมั่นใจว่า...” กลับจากข้อกระทงทางลบเป็นทางบวก แต่คงความหมายเดิมอื่นๆของต้นฉบับไว้

6. นำมาตรที่ปรับเปลี่ยนคำในข้อที่ 4 ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยอีก 60 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำทดสอบสถิติที และคำนวณค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงอื่นๆทั้งหมดในมาตรวัด (CITC) อีกครั้งผลการวิเคราะห์พบว่าข้อกระทงทั้ง 17 ข้อสามารถแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ผ่านเกณฑ์ (Critical $r = .254$) ทุกข้อและมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's alpha) เท่ากับ .86 ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค 5

7. ตรวจสอบความตรงของมาตรวัดความไว้วางใจคู่รัก โดยการทดสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity) ใช้การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ด้วยโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (fit) โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 0.21 ท้องศาอิสระเท่ากับ 1 และค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวัดมีสามองค์ประกอบจริงตามทฤษฎี และมีค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .000 และค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1 ดังรายละเอียดในภาพที่ ค 1 ภาคผนวก ค

เกณฑ์การให้คะแนน

มาตรวัดความไว้วางใจคู่รักนี้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยข้อกระทงแต่ละข้อมี 5 ระดับผู้ตอบจะทำเครื่องหมาย (o) ล้อมรอบตัวเลขที่ตรงกับความรู้สึกของตนเอง โดยมีหมายเลขตั้งแต่ 1-5 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ความหมายและเกณฑ์การให้คะแนนของข้อกระทงทางบวกและทางลบของมาตรวัดความไว้วางใจคู่รัก

คำตอบ	คะแนน	
	ข้อกระทงทางลบ	ข้อกระทงทางบวก
หมายเลข 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
หมายเลข 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย	4	2
หมายเลข 3 หมายถึง ไม่เห็นด้วยและเห็นด้วย	3	3
พอกัน		
หมายเลข 4 หมายถึง เห็นด้วย	2	4
หมายเลข 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ตารางที่ 4

จำนวนข้อกระทงทางบวกและลบของมาตรวัดความไว้วางใจคู่รัก

มาตรวัดความไว้วางใจคู่รัก	จำนวนข้อกระทง	ข้อกระทง ทางบวก	ข้อกระทง ทางลบ
1. ความเชื่อมั่น	5	2	3
2. การสามารถพึ่งพาได้	5	5	-
3. การสามารถทำนายได้	7	7	-
รวม	17	14	3

3. มาตรการวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก

งานวิจัยนี้ต้องการศึกษาความหึงหวงในบริบทของความสัมพันธ์แบบคู่รัก ซึ่งเป็นบริบทใหม่ที่อาจแตกต่างจากบริบทอื่นๆที่เคยวัดความหึงหวง ผู้วิจัยจึงเลือกมาตร Facebook Jealousy Scale ที่พัฒนาขึ้นโดย Muise et al. (2009) มาใช้วัดความหึงหวงที่เกิดในบริบทเฟซบุ๊ก ซึ่งมาตรนี้จัดทำขึ้นด้วยการรวบรวมข้อกระทงที่เกี่ยวข้องกับแง่มุมต่างๆของบริบทเฟซบุ๊กที่ก่อให้เกิดความหึงหวงในความสัมพันธ์แบบคู่รักได้ แล้วให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้เฟซบุ๊กได้ทำ และนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis; EFA) ผลการวิเคราะห์พบว่ามียังองค์ประกอบเดียวสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 47 มีข้อกระทงจำนวน 27 ข้อกระทง เมื่อตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดแล้วพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient of internal consistency) เท่ากับ .96 โดยผู้วิจัยได้รับอนุญาตจากเจ้าของมาตรให้สามารถนำมาตรามาใช้ในงานวิจัยได้

เกณฑ์การให้คะแนน

มาตรการวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กนี้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยข้อกระทงแต่ละข้อมี 7 ระดับ ผู้ตอบจะทำเครื่องหมาย (o) ล้อมรอบตัวเลขที่ตรงกับความรู้สึกของตนเอง โดยมีหมายเลขตั้งแต่ 1-7 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5

ความหมายและเกณฑ์การให้คะแนนของมาตราความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก

คำตอบ	คะแนน
หมายเลข 1 หมายถึง เป็นไปไม่ได้อย่างยิ่ง	1
หมายเลข 2 หมายถึง เป็นไปไม่ได้	2
หมายเลข 3 หมายถึง เป็นไปไม่ได้บ้าง	3
หมายเลข 4 หมายถึง เป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้พอๆกัน	4
หมายเลข 5 หมายถึง เป็นไปได้บ้าง	5
หมายเลข 6 หมายถึง เป็นไปได้	6
หมายเลข 7 หมายถึง เป็นไปได้อย่างยิ่ง	7

ขั้นตอนการแปลและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

1. นำข้อกระทงของมาตร The Facebook Jealousy Scale มาถอดความเป็นภาษาไทย แล้วขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของการแปลและความชัดเจนของ ภาษาและปรับปรุงแก้ไข

2. นำมาตรที่แปลแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษอีกครั้ง แล้วนำ มาตรต้นฉบับและมาตรที่ให้ผู้เชี่ยวชาญแปลกลับ มาเปรียบเทียบกันแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษา ตรวจสอบความถูกต้องว่ามาตรที่แปลกลับจากมาตรภาษาไทยนั้นตรงกับมาตรต้นแบบหรือไม่ (Translation and back translation method)

3. นำมาตรที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายกับ กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย จำนวน 151 คน และนำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้จากการทำ มาตรวัด มาวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ (Item analysis) ด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยเรียงคะแนนจากการตอบมาตรวัดทั้งหมดตั้งแต่คะแนนสูงสุดไปยังคะแนน ต่ำสุด จากนั้นจึงแยกผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 หรือสูงกว่าเป็นกลุ่มสูง และผู้ที่ได้คะแนน อยู่ในกลุ่มเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 หรือต่ำกว่าเป็นกลุ่มต่ำ แล้วจึงนำคะแนนของการตอบมาตรวัดไป

ทดสอบสถิติที่ (Independent Samples *t*-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (หนึ่งหาง) เพื่อตัดข้อกระทงที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าข้อกระทงทั้ง 27 ข้อสามารถแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

4. นำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าที่ไปคำนวณค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงอื่นๆทั้งหมดในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation – CITC) ตามเกณฑ์การพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤต (Critical $r = .163$) สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 151 คน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่าข้อกระทงทุกข้อผ่านเกณฑ์ และวิเคราะห์ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's alpha) เท่ากับ .95 ดังรายละเอียดในภาคผนวก ง

4. มาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

มาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รักในงานวิจัยนี้ ใช้มาตรวัดการผูกพันกับคู่รักของ สุธาสินี ใจสมิทธิ (2553) ซึ่งพัฒนาจากมาตรวัดการผูกพันกับคู่สมรสของ ฉันทธร อนันต์วิโรจน์ (2552) ที่พัฒนาขึ้นตามแนวโมเดลการลงทุนของ Rusbult, Martz, and Agnew (1998) โดย สุธาสินี ใจสมิทธิ (2553) มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความพึงพอใจ คุณภาพทางเลือก และการลงทุน เพิ่มข้อกระทงและปรับเนื้อหาของมาตรวัดให้เข้ากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคู่รักที่ยังไม่ได้สมรส แล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปที่มีคู่รัก จำนวน 303 คน เมื่อตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดแล้วพบว่าแต่ละด้านมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient of internal consistency) เท่ากับ .82, .80 และ .71 ตามลำดับ ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์มีทั้งสิ้น 22 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก 18 ข้อ และทางลบ 4 ข้อ และยังตรวจสอบความเที่ยงเพิ่มเติมโดยการวัดซ้ำ (test-retest) ในการการวัดครั้งแรกได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .88 และครั้งที่ 2 เมื่อวัดซ้ำหลังจากผ่านไป 1 เดือน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .86 โดยพบว่าคะแนนการวัดทั้งสองครั้งมีสหสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $r = .90, p < .001$ และมีการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะ

สันนิษฐาน (Construct validity) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ด้วยโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง ผลพบว่าโมเดลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 3.68 ที่องศาอิสระเท่ากับ 1 และค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวัดมีสามองค์ประกอบจริงตามทฤษฎี ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .09

การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

เนื่องจากมาตรนี้ได้รับการพัฒนาตรวจสอบทั้งความตรงและความเที่ยงเป็นอย่างดีแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาตรนี้มาใช้โดยวิเคราะห์ข้อกระทง (Item analysis) และตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของมาตร โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับผลรวมของข้อกระทงอื่น ๆ ในมาตร (Corrected Item-Total Correlation: CITC) กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริงในงานวิจัยจำนวน 151 คน อีกครั้งเท่านั้น ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าข้อกระทงทั้ง 22 ข้อสามารถแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงอื่นๆทั้งหมดในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation – CITC) ตามเกณฑ์การพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤต (Critical $r = .163$) สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 151 คน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ที่ละองค์ประกอบ พบว่า

- องค์ประกอบด้านความพึงพอใจ (Satisfaction) มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's alpha) เท่ากับ .85 ดังรายละเอียดในภาคผนวก จ 1
- องค์ประกอบด้านคุณภาพของทางเลือก (Alternative Quality) มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's alpha) เท่ากับ .84 ดังรายละเอียดในภาคผนวก จ 2
- องค์ประกอบด้านการลงทุน (Investment) มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's alpha) เท่ากับ .70 ดังรายละเอียดในภาคผนวก จ

เกณฑ์การให้คะแนน

มาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รักนี้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับผู้ตอบจะทำเครื่องหมาย (o) ล้อมรอบตัวเลขที่ตรงกับความรู้สึกของตนเอง โดยมีหมายเลขตั้งแต่ 1-5 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6

ความหมายและเกณฑ์การให้คะแนนของข้อกระทงทางบวกและทางลบของมาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์

คำตอบ	คะแนน	
	ข้อกระทงทางลบ	ข้อกระทงทางบวก
หมายเลข 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
หมายเลข 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย	4	2
หมายเลข 3 หมายถึง ไม่เห็นด้วยและเห็นด้วยพอๆกัน	3	3
หมายเลข 4 หมายถึง เห็นด้วย	2	4
หมายเลข 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ตารางที่ 7

จำนวนข้อกระทงทางบวกและลบของมาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

มาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก	จำนวนข้อ	ข้อกระทงทางบวก	ข้อกระทงทางลบ
1. ความพึงพอใจ	8	6	2
2. คุณภาพของทางเลือก	7	6	1
3. การลงทุน	7	6	1
รวม	22	18	4

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพรวมเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกัน ซึ่งแบบสอบถามจะเรียงลำดับโดยเริ่มจากส่วนที่ 1 คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลตามด้วยส่วนที่ 2 คือ แบบสอบถามการรับรู้การใช้งานเฟซบุ๊กของคนรักเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่อีก ต่อมาส่วนที่ 3 คือ มาตรการวัดความไว้วางใจคู่อีก จากนั้นในส่วนที่ 4 และส่วนที่ 5 ซึ่งเป็นมาตรการวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กและมาตรการวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่อีก จะมีการสลับทั้งสองมาตรให้อยู่ก่อนและหลังในจำนวนที่เท่าๆกัน

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 18-35 ปี มีคู่อีกเป็นเพศตรงข้าม (Heterosexual) ยังไม่สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน เป็นผู้ที่มีการใช้งานเฟซบุ๊ก และมีคนรักเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊กเช่นกัน จำนวน 380 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 190 คน และเพศชาย 190 คน ตามสถาบันการศึกษา และสถานที่สาธารณะต่างๆ โดยเข้าไปขอความร่วมมือและให้ผู้ตอบมีสิทธิ์เลือกและตอบได้อย่างอิสระ และเก็บข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยสร้างแบบสอบถามออนไลน์แล้วนำไปแจกจ่ายประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือในการตอบคำถามจากผู้ใช้เฟซบุ๊ก ซึ่งผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้อย่างอิสระเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลในสัดส่วนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด

แบบสอบถามและวิธีการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยโดยคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งใช้หลักของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice (ICH - GCP) และอนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยได้ หมายเลขโครงการวิจัยที่ 074.1/57 และได้รับการอนุมัติตั้งแต่วันที่ 22 ตุลาคม 2557

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling; SEM) โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการดำเนินการวิจัยเรื่องอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ และความหึงหวง : บทบาทส่งผ่านของความไว้วางใจคู่รัก โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลทั่วไปอายุตั้งแต่ 18-35 ปี มีคู่รักเป็นเพศตรงข้าม ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือนเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊ก และมีคนรักเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊กเช่นกัน

ทั้งนี้จะนำ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ตอนที่ 3 การทดสอบโมเดลการวิจัย

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 5 การศึกษาเพิ่มเติม

สัญลักษณ์แทนตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

Partner FB use	หมายถึง การใช้เฟซบุ๊กของคนรักในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (ตัวแปรแฝง)
PFU	หมายถึง การใช้เฟซบุ๊กของคนรักในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (ตัวแปรสังเกตได้)
Trust	หมายถึง ความไว้วางใจคู่รัก (Trust)
PRE	หมายถึง ด้านการสามารถทำนายได้ (Predictability)
DEP	หมายถึง ด้านการสามารถพึ่งพาได้ (Dependability)
FAI	หมายถึง ด้านความเชื่อมั่น (Faith)
Commitment	หมายถึง การผูกมัดในความสัมพันธ์ (Commitment)
SAT	หมายถึง ด้านความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Satisfaction)
ALT	หมายถึง ด้านคุณภาพของทางเลือก (Alternative Quality)

INV	หมายถึง ด้านการลงทุน (Investment)
FB-Jealousy	หมายถึง ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (ตัวแปรแฝง)
FBJ	หมายถึง ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (ตัวแปรสังเกตได้)

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิจัย

N	หมายถึง จำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย
M	หมายถึง ค่ามัธยฐานอันดับของคะแนน
SD	หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
Min	หมายถึง คะแนนต่ำสุด
Max	หมายถึง คะแนนสูงสุด
TE	หมายถึง อิทธิพลรวม
DE	หมายถึง อิทธิพลทางตรง
IE	หมายถึง อิทธิพลทางอ้อม
X^2	หมายถึง ค่าไคร์-สแควร์
X^2 / df	หมายถึง ค่าไคร์-สแควร์สัมพัทธ์
GFI	หมายถึง ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-fit index)
RMR	หมายถึง ค่ารากเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean Square Residual)
RMSEA	หมายถึง ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)
r	หมายถึง สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
R^2	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
b	หมายถึง สัมประสิทธิ์ความถดถอย
t	หมายถึง ค่าสถิติที
β	หมายถึง สัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน

ลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้เข้าร่วมการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคคลทั่วไปอายุตั้งแต่ 18-35 ปี มีคูรักเป็นเพศตรงข้าม ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน เป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊ก และมีคนรักเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊กเช่นกัน จำนวน 380 คน โดยให้ทุกคนตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ และระดับการศึกษา สถานะความสัมพันธ์ การใช้งานเฟซบุ๊ก ฯลฯ และมาตรวัดอีก 4 ส่วน ได้แก่ 1. แบบสอบถามการรับรู้การใช้งานเฟซบุ๊กของคนรักเพื่อความสัมพันธ์แบบคูรัก 2. มาตรวัดความไว้วางใจคูรัก 3. มาตรวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก 4. มาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคูรัก เมื่อตรวจสอบข้อมูลขาดหาย (Missing data) แล้วไม่พบข้อมูลที่ขาดหาย และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีลักษณะทางประชากร ดังนี้

ตารางที่ 8

จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ใช้ในชั้นจริง จำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่างๆ (N = 380)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	190	50.00
	หญิง	190	50.00
อายุ (ปี)	18	35	9.21
	19	46	12.11
	20	50	13.16
	21	28	7.37
	22	17	4.47
	23	19	5.00
	24	55	14.47
	25	52	13.68
	26	28	7.37
	27	9	2.37
	28	8	2.11

ตารางที่ 8

(ต่อ)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ต่อ)			
	29	3	0.79
	30	9	2.37
	31	3	0.79
	32	6	1.58
	33	4	1.05
	34	4	1.05
	35	4	1.05
สถานะ			
	กำลังศึกษา	152	40.00
	ทำงานแล้ว	228	60.00
ระดับการศึกษา			
	มัธยมศึกษาตอนต้น	1	0.26
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	2.11
	อนุปริญญาหรือปวส.	12	3.16
	ปริญญาตรี	286	75.26
	ปริญญาโท	60	15.79
	ปริญญาเอก	13	3.42
ระยะเวลาที่คบกับคนรัก			
	3-6 เดือน	77	20.26
	6 เดือน -1 ปี	39	10.26
	1-3 ปี	157	41.32
	3 ปีขึ้นไป	107	28.16
ปัจจุบันอาศัยอยู่กับคนรัก			
	อาศัยอยู่ด้วยกัน	52	13.68
	ไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยกัน	328	86.32

ตารางที่ 8

(ต่อ)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความถี่ในการใช้งานเฟซบุ๊กต่อสัปดาห์			
	เป็นประจำทุกวัน	299	78.68
	5-6 วันต่อสัปดาห์	31	8.16
	3-4 วันต่อสัปดาห์	24	6.32
	1-2 วันต่อสัปดาห์	14	3.68
	ไม่ได้ใช้ทุกสัปดาห์	12	3.16
ระยะเวลาที่ใช้เฟซบุ๊กต่อวัน			
	3 ชั่วโมงขึ้นไป	106	27.89
	2 ถึง 3 ชั่วโมง	78	20.53
	1 ถึง 2 ชั่วโมง	74	19.47
	30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง	78	20.53
	น้อยกว่า 30 นาที	44	11.58
การระบุสถานะความสัมพันธ์ในเฟซบุ๊กของตน			
	ไม่ได้ระบุสถานะความสัมพันธ์	170	44.74
	ระบุสถานะความสัมพันธ์แล้ว		
	โสด	29	
	มีแฟนแล้ว	174	
	อื่นๆ	7	
	รวม	210	55.26
การระบุสถานะความสัมพันธ์ในเฟซบุ๊กของคนรัก			
	ไม่ได้ระบุสถานะความสัมพันธ์	185	48.68
	ระบุสถานะความสัมพันธ์แล้ว		
	โสด	14	
	มีแฟนแล้ว	175	
	อื่นๆ	6	
	รวม	195	51.32

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

โมเดลการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร จากผลการวิเคราะห์สถิติ บรรยายพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ของความไว้วางใจคู่รัก มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูงตั้งแต่ 3.46 – 3.77 โดยความเชื่อมั่น (FAI) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.77 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 คะแนน มีพิสัยอยู่ในช่วงระหว่าง 1.43 ถึง 5.00 คะแนน รองลงมาได้แก่ การสามารถพึ่งพาได้ (DEP) มีค่าเฉลี่ย 3.53 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 คะแนน มีพิสัยอยู่ในช่วงระหว่าง 1.00 ถึง 5.00 คะแนน และ การสามารถทำนายได้ (PRE) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 3.46 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 คะแนน มีพิสัยอยู่ในช่วงระหว่าง 1.40 ถึง 5.00 คะแนน

ตัวแปรสังเกตได้ของการผูกมัดในความสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.35 ถึง 3.86 คะแนน โดยความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (SAT) มีค่าเฉลี่ยในระดับสูง คือ 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 คะแนน มีพิสัยอยู่ในช่วงระหว่าง 1.438 ถึง 5.00 คะแนน รองลงมา ได้แก่ การลงทุน (INV) มีค่าเฉลี่ย 3.56 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 คะแนน มีพิสัยอยู่ในช่วงระหว่าง 2.00 ถึง 5.00 คะแนน และคุณภาพของทางเลือก (ALT) มีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำ คือ 2.35 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86 คะแนน มีพิสัยอยู่ในช่วงระหว่าง 1.00 ถึง 5.00 คะแนน

ตัวแปรสังเกตได้ของความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (FBJ) มีค่าเฉลี่ยปานกลาง คือ 3.55 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.31 คะแนน มีพิสัยอยู่ในช่วงระหว่าง 1.00 ถึง 7.00 คะแนน

ตัวแปรสังเกตได้ของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (PFU) มีค่าเฉลี่ยปานกลาง คือ 3.02 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.34 คะแนน มีพิสัยอยู่ในช่วงระหว่าง 1.00 ถึง 7.00 คะแนน

ตารางที่ 9

คะแนนต่ำสุด - สูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ (N = 380)

ตัวแปรสังเกตได้	Min	Max	M	SD
PRE	1.40	5.00	3.46	0.70
DEP	1.00	5.00	3.53	0.80
FAI	1.43	5.00	3.77	0.76
SAT	1.38	5.00	3.86	0.76
ALT	1.00	5.00	2.35	0.86
INV	2.00	5.00	3.56	0.53
FBJ	1.00	7.00	3.55	1.31
PFU	1.00	7.00	3.02	1.34

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 8 ตัวแปร ดังตารางที่ 4 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 25 คู่ จากทั้งหมด 28 คู่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ -0.1 ถึง $.78$ โดยมีความผันแปรร่วมกัน (r^2) อยู่ระหว่าง $.00$ ถึง $.61$ เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สามารถกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ

จากการพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม พบว่าตัวแปรสังเกตได้ของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (PFU) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรสังเกตได้ของความไว้วางใจในคู่รัก (Trust) คือ การสามารถพึ่งพาได้ (DEP) และ ความเชื่อมั่น (FAI) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.05$ แต่ไม่มีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการสามารถทำนายได้ (PRE) และมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรสังเกตได้ของการผูกมัดในความสัมพันธ์ (COM) คือ คุณภาพของทางเลือก (ALT) และ การลงทุน (INV) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ แต่ไม่มีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (SAT) และมีสหสัมพันธ์กับตัวแปรสังเกตได้ของความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (FBJ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

ตัวแปรสังเกตได้ของความไว้วางใจคู่รัก (Trust) ทั้ง 3 ตัวแปร คือ การสามารถทำนายได้ (PRE) การสามารถพึ่งพาได้ (DEP) และ ความเชื่อมั่น (FAI) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจใน

ความสัมพันธ์ (SAT) และ การลงทุน (INV) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพของทางเลือก (ALT) และ ความหึ่งหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (FBJ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

เมื่อวิเคราะห์สถิติ Bartlett's test of sphericity มีค่าเท่ากับ 1446.73 ($p < .01$, $df = 28$) หมายความว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy) ที่มีค่าเท่ากับ .79 ที่แสดงว่าข้อมูลชุดนี้มีความสัมพันธ์กัน เหมาะที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 10

ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร (N = 380)

ตัวแปร	PRE	DEP	FAI	SAT	ALT	INV	FBJ	PFU
Predict	(.77)							
Dependent	.47**	(.78)						
Faith	.60**	.78**	(.87)					
Satisfaction	.59**	.63**	.72**	(.88)				
Alternative	-.40**	-.37**	-.41**	-.64**	(.87)			
Investment	.33**	.49**	.56**	.64**	-.37**	(.69)		
FB-jealousy	-.39**	-.18**	-.14**	-.26**	.30**	.06	(.96)	
Partner FB use	-.01	.18**	.13*	.06	.21**	.19**	.23**	(.92)
M	3.46	3.53	3.77	3.86	2.36	3.56	3.55	3.02
SD	0.70	0.80	0.76	0.76	0.86	0.63	1.31	1.34

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .791

Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square = 1446.73, df = 28, p < .01

* < .05. **p < .01.

การทดสอบโมเดลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานต่างๆในการวิจัยนี้ ทำด้วยโปรแกรมลิสเรลเวอร์ชัน 8.72 เพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการเชิงโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โมเดลสมการโครงสร้างในการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรแฝงภายนอก 1 ตัวแปร คือ การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (Partner FB Use) และตัวแปรแฝงภายใน 3 ตัวแปร คือ ความไว้วางใจคู่รัก (Trust) การผูกมัดในความสัมพันธ์ (Commitment) และความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก (FB-Jealousy) และมีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 8 ตัวแปร

การทดสอบโมเดลการวัดเบื้องต้น ($N = 380$)

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของโมเดลการวัดตัวแปรความไว้วางใจคู่รัก และตัวแปรการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก กับกลุ่มตัวอย่างจริงในงานวิจัยจำนวน 380 คน ผลการวิเคราะห์พบว่า โมเดลการวัดสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี มีค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 10.46 ($\chi^2 = 10.46, df = 6, p = .11$) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .99 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .04 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ .01 และค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2 / df) เท่ากับ 1.74 และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดังปรากฏในภาคผนวก ฉ

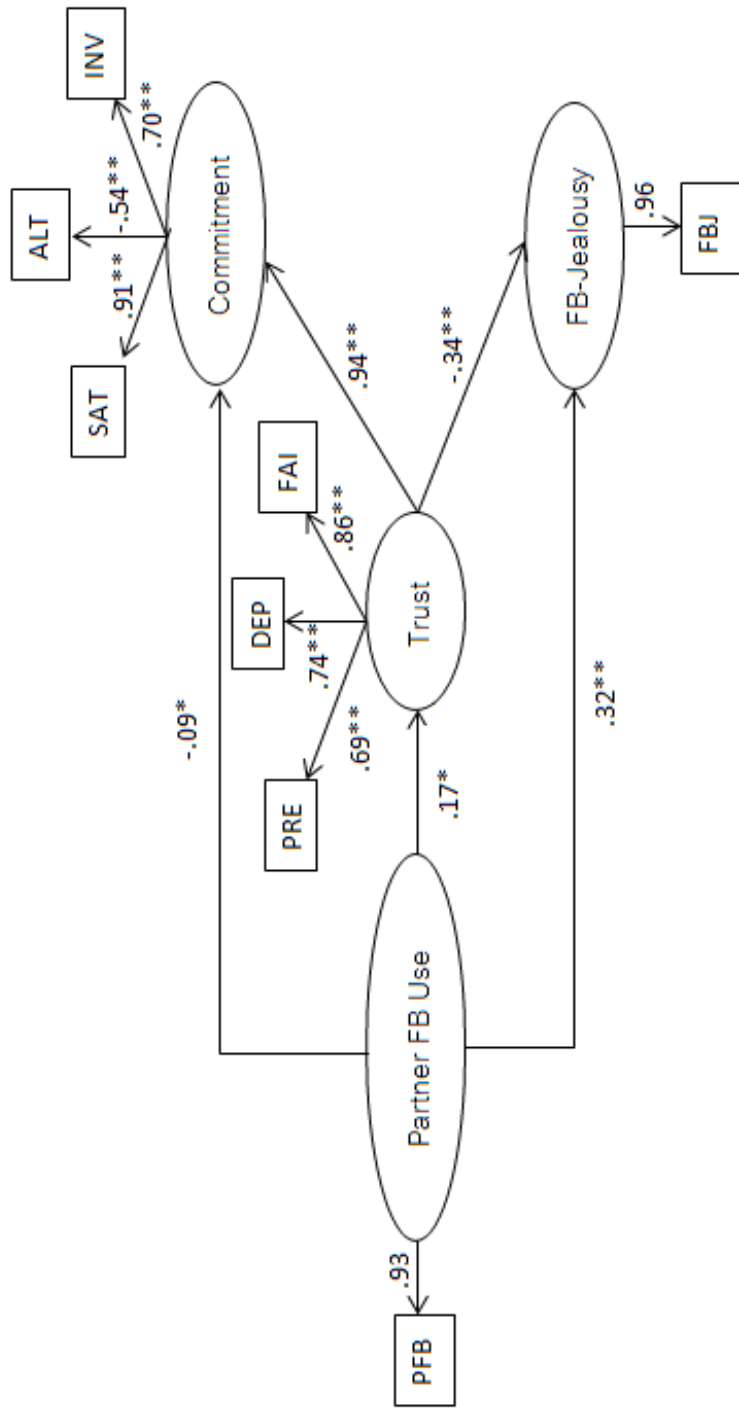
ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง

การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ และความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างในเบื้องต้น และเนื่องจากตัวแปรแฝง การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก และความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก มีตัวแปรสังเกตได้เพียงตัวแปรเดียว จึงต้องทำการกำหนดค่าด้วยค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นให้กับความแปรปรวนของตัวแปรทั้งสองนี้ พบว่าโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 199.41 ระดับ

นัยสำคัญ .000 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .88 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .17 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ .08 และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .91 ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดลโดยพิจารณาปรับตามดัชนีปรับรูปแบบ ซึ่งอนุโลมให้ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์กันได้ ผลปรากฏว่าโมเดลสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาได้จากค่าสถิติใหม่ที่ได้ คือ ค่าไคร์-สแควร์ เท่ากับ 13.14 ($df = 7$) ระดับนัยสำคัญ .07 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .99 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .05 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ .02 และค่าไคร์-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.88 และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 จะเห็นได้ว่าค่าสถิติของโมเดลที่ปรับแก้แล้ว ทั้งค่า GFI ที่เข้าใกล้ 1 และค่าไคร์-สแควร์สัมพันธ์มีค่าน้อยกว่า 2 แสดงให้เห็นว่าโมเดลสมการโครงสร้างนี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในภาพที่ 3

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร โดยพิจารณาตามตัวแปรแฝง ดังแสดงในตารางที่ 5 ดังนี้

1. ตัวแปรการใช้เฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รัก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ .93
2. ตัวแปรความไว้วางใจคู่รัก พบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักสำคัญที่สุด คือ ความเชื่อมั่น (FAI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ .86 ($p < .01$) รองลงมา คือ การสามารถพึ่งพาได้ (DEP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ .74 ($p < .01$) และ การสามารถทำนายได้ (PRE) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ .69 ($p < .01$)
3. ตัวแปรการผูกมัดในความสัมพันธ์ พบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักสำคัญที่สุด คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (SAT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ .91 ($p < .01$) รองลงมา คือ คุณภาพของทางเลือก (ALT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ -.54 ($p < .01$) และ การลงทุน (INV) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ .70 ($p < .01$)
4. ตัวแปรความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ .96

ภาพที่ 2 ไม่เดลอธิพหุเชิงสาเหตุของคะแนนมาตรฐาน (Standardized score) ของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อการผูกมัด
 ในความสัมพันธ์และความสะดวกสบายในบริบทเฟซบุ๊ก โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ตารางที่ 11

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัว ของตัวแปรแฝง 4 ตัว ในโมเดลหลัก (N = 380)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (b)	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B)	ค่าสถิติ t
Partner FB use	PFU	1.00	-	0.93	-
	Trust				
	PRE	0.69**	-	0.69	-
	DEP	0.74**	0.06	0.74	12.04
	FAI	0.86**	0.06	0.86	13.61
Commitment	SAT	0.91**	-	0.91	-
	ALT	-0.54**	0.05	-0.54	-12.09
	INV	0.70**	0.05	0.70	14.06
FB-Jealousy	FBJ	1.00	-	0.96	-

** $p < .01$.

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

จากการวิเคราะห์คะแนนมาตรฐาน (Standardized solution) อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรแต่ละคู่ สามารถอธิบายผลการทดสอบสมมติฐานได้ ดังนี้

การทดสอบอิทธิพลทางตรง

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ศึกษาอิทธิพลทางตรง ของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ พบว่ามีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.09 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า “การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์” แสดงให้เห็นว่าการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักไม่มีอิทธิพลมากพอที่จะทำให้เกิดผลต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ศึกษาอิทธิพลทางตรง พบว่า การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นอิทธิพลทางบวก ค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ $.32$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 ว่า “การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก” แสดงให้เห็นว่ายิ่งมีการใช้เฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กเพิ่มขึ้นตามมา

การทดสอบอิทธิพลทางอ้อม

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ศึกษาอิทธิพลทางอ้อม พบว่า การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางบวกต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ ผ่านตัวแปรความไว้วางใจคู่รัก มีค่าอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ $.16$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า “การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน” แสดงให้เห็นว่าการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีความสัมพันธ์กับความไว้วางใจคู่รักและส่งผลต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ตามไปด้วย และจากการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ที่พบว่าการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการ

ผูกมัดในความสัมพันธ์ แต่ในการทดสอบสมมติฐานที่ 3 นี้กลับพบอิทธิพลทางอ้อมของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ เพราะตัวแปรการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความไว้วางใจคู่รัก มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .17 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความไว้วางใจที่เป็นตัวแปรส่งผ่านนั้นมีอิทธิพลทางบวกต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ในระดับสูง มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .94 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงให้เห็นว่า ยิ่งบุคคลมีการรับรู้ว่าคุณรักใช้เฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจคู่รักเพิ่มขึ้นด้วย และเมื่อบุคคลมีความไว้วางใจคู่รักสูงเท่าไรก็ยิ่งทำให้บุคคลมีการผูกมัดในความสัมพันธ์สูงขึ้นด้วย แสดงให้เห็นว่าตัวแปรความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักและการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ศึกษาอิทธิพลทางอ้อม พบว่า การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางบวกต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก ผ่านตัวแปรความไว้วางใจคู่รัก มีค่าอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ -.06 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า “การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน” แสดงให้เห็นว่าการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีความสัมพันธ์กับความไว้วางใจคู่รักและส่งผลต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กตามไปด้วย และจากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่พบอิทธิพลทางตรงของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กในทิศทางบวก แต่ในการทดสอบสมมติฐานที่ 4 นี้กลับพบอิทธิพลทางอ้อมของการใช้เฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กในทิศทางลบ เป็นเพราะความไว้วางใจที่เป็นตัวแปรส่งผ่านนั้นมีอิทธิพลทางตรงต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก ในทิศทางลบ โดยมีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -.34 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงให้เห็นว่า หากบุคคลมีคะแนนการใช้เฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักสูง แต่ไม่มีความไว้วางใจคู่รัก ก็จะส่งผลให้มีความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กสูงขึ้น แต่หากมีการรับรู้ว่าคุณรักใช้เฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักมากขึ้น และมีความไว้วางใจมากด้วยก็จะส่งผลให้มีความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กลดลงได้ ตัวแปรความไว้วางใจคู่รักจึงมีบทบาทเป็นตัวแปรส่งผ่านของอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กได้

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงภายใน ความไว้วางใจคู่รัก มีค่าเท่ากับ .03 หมายความว่า การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักสามารถอธิบายความแปรปรวนของความไว้วางใจคู่รักได้ร้อยละ 3 ตัวแปรการผูกมัดในความสัมพันธ์มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .87 หมายความว่า ตัวแปรการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักและตัวแปรความไว้วางใจคู่รัก สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 87 และตัวแปรความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 18 หมายความว่า ตัวแปรการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักและตัวแปรความไว้วางใจคู่รัก สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กได้ร้อยละ 18 ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12

ค่าสถิติการวิเคราะห์หือทธิพลทางตรงและทางอ้อมของโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง

ตัวแปร สาเหตุ		ตัวแปรผล								
		Trust			Commitment			Facebook-Jealousy		
		DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
Partner	<i>b</i>	.19*	-	.19*	-.10	.18*	.08	.34**	-.06*	.28**
Facebo	<i>SE</i>	(.07)	-	(.07)	(.05)	(.07)	(.07)	(.06)	(.03)	(.06)
ok use	<i>t</i>	2.73	-	2.73	-1.94	2.66	1.19	5.74	-2.41	4.79
	β	.17*	-	.17*	-0.09	.16*	.07	.32**	-.06*	.26**
	<i>b</i>	-	-	-	.94**	-	.94**	-.33**	-	-.33**
Trust	<i>SE</i>	-	-	-	(.07)	-	(.07)	(.05)	-	(.07)
	<i>t</i>	-	-	-	13.47	-	13.47	-6.23	-	-6.23
	β	-	-	-	.94**	-	.94**	-.34**	-	-.34**
R		.03			.87			.18		
Square										
X^2		13.42, <i>df</i> = 7, <i>p</i> = .06								
RMSEA		.05								
RMR		.02								
GFI		.99								
CFI		1.00								
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง										
		Partner FB	Trust	Commitment	Fb-Jealousy					
		use								
Partner FB use		(.92)								
Trust		.17*	(.91)							
Commitment		.07	.93**	(.91)						
Fb-Jealousy		.26**	-.28**	-.29**	(.96)					

p* < .05. *p* < .01.

ตารางที่ 13

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการวิเคราะห์
1.	การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์	ไม่สนับสนุน
2.	การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก	สนับสนุน
3.	การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน	สนับสนุน
4.	การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กโดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน	สนับสนุน

การศึกษาเพิ่มเติม

ผู้วิจัยต้องการทราบว่าระยะเวลาที่บุคคลใช้งานเฟซบุ๊กนั้นจะมีความสัมพันธ์กับการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักหรือไม่ เนื่องจาก หากบุคคลจะมีการรับรู้ว่าคุณรักใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์ได้มากนั้น บุคคลก็จะต้องมีระยะเวลาในการใช้งานเฟซบุ๊กที่นานพอที่จะทำให้เกิดการรับรู้ได้ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของสิ่งที่ต้องการทราบนี้เพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพิ่มเติม พบว่า ระยะเวลาที่บุคคลใช้งานเฟซบุ๊กต่อวันมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักของตนเอง และการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กของคนรักในความสัมพันธ์แบบคู่รักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .28 และ .18 ตามลำดับ ดังตารางที่ 8 ทั้งคู่ หมายความว่า เมื่อบุคคลใช้งานเฟซบุ๊กในระยะเวลาที่นานขึ้น การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักของตนเองและการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กของคนรักในความสัมพันธ์แบบคู่รักก็มากขึ้นเช่นกัน

ตารางที่ 14

ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม 6 ตัวแปร ($N = 380$)

ตัวแปร	FB usage	Self FB use	Partner FB use	Trust	Commitment	FB Jealousy
FB usage	(1)					
Self FB use	.29**	(.90)				
Partner FB use	.18**	.86**	(.92)			
Trust	-.09	.13*	.12*	(.91)		
Commitment	-.08	.03	-.00	.70**	(.91)	
FB-Jealousy	.19**	.30**	.23**	-.26**	-.22**	(.96)
<i>M</i>	3.33	2.96	3.02	3.61	3.69	3.55
<i>SD</i>	1.37	1.27	1.34	0.66	0.63	1.31

* $p < .05$. ** $p < .01$.

ผู้วิจัยต้องการทราบเพิ่มเติมอีกว่า ระหว่างคู่รักที่ตั้งสถานะความสัมพันธ์ในเฟซบุ๊กว่า “มีแฟนแล้ว” กับ คู่รักที่ไม่ได้ตั้งสถานะความสัมพันธ์ในเฟซบุ๊ก จะมีความแตกต่างกันในความไว้วางใจคู่รัก และการผูกมัดในความสัมพันธ์หรือไม่ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม (Independent Sample *t*-test) เพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม พบว่า บุคคลที่ไม่ระบุสถานะความสัมพันธ์กับคู่รักบนเฟซบุ๊ก มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไว้วางใจคู่รัก ($M = 3.54, SD = 0.67$) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความไว้วางใจคู่รักของกลุ่มที่ระบุสถานะความสัมพันธ์ว่า “มีแฟนแล้ว” ($M = 3.70, SD = 0.63$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .02 หมายความว่า บุคคลที่ตั้งสถานะความสัมพันธ์บนเฟซบุ๊กว่า “มีแฟนแล้ว” มีความไว้วางใจคู่รักมากกว่า บุคคลที่ไม่ได้ตั้งสถานะความสัมพันธ์ใดๆ และบุคคลที่ไม่ระบุสถานะความสัมพันธ์กับคู่รักบนเฟซบุ๊ก มีค่าเฉลี่ยคะแนนการผูกมัดในความสัมพันธ์ ($M = 3.63, SD = 0.62$) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการผูกมัดในความสัมพันธ์ของกลุ่มที่ระบุสถานะความสัมพันธ์ว่า “มีแฟนแล้ว” ($M = 3.77, SD = 0.64$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หมายความว่า บุคคลที่ตั้งสถานะความสัมพันธ์บนเฟซบุ๊กว่า “มีแฟนแล้ว” มีการผูกมัดในความสัมพันธ์มากกว่า บุคคลที่ไม่ได้ตั้งสถานะความสัมพันธ์ใดๆ

ตารางที่ 15

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติของความไว้วางใจและการผูกมัดในความสัมพันธ์เมื่อระบุและไม่ได้ระบุสถานะความสัมพันธ์

ตัวแปร	กลุ่ม	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ความไว้วางใจ	ระบุสถานะความสัมพันธ์ว่า “มีแฟนแล้ว”	182	3.70	0.63	2.331	.02
	ไม่ได้ระบุสถานะความสัมพันธ์	177	3.54	0.67		
การผูกมัดในความสัมพันธ์	ระบุสถานะความสัมพันธ์ว่า “มีแฟนแล้ว”	182	3.77	0.64	2.09	.04
	ไม่ได้ระบุสถานะความสัมพันธ์	177	3.63	0.62		

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ที่มีต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์และความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กโดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามตัวแปรตามที่ต้องการศึกษาและตามสมมติฐานการวิจัยทั้ง 4 ข้อ ดังนี้

อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์

สมมติฐานข้อที่ 1 “การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์”

ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 ดูได้จากผลการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างแสดงให้เห็นว่าการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักไม่ส่งผลให้มีการผูกมัดในความสัมพันธ์ เนื่องจากการผูกมัดในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรที่ซับซ้อน ประกอบขึ้นจากหลายองค์ประกอบ จึงเป็นไปได้ว่าการที่บุคคลรับรู้ว่าคุณรักมีการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักเพียงอย่างเดียวไม่มีอิทธิพลเพียงพอให้เกิดการผูกมัดในความสัมพันธ์ขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wieselquist et al. (1999) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการผูกมัดในความสัมพันธ์ พฤติกรรมที่ดีต่อความสัมพันธ์และความไว้วางใจในความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด ตามแนวทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกัน (Interdependence Theory) ที่พบว่า ความไว้วางใจเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างพฤติกรรมที่ดีต่อความสัมพันธ์กับการผูกมัดในความสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3 ที่พบอิทธิพลทางอ้อมของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน ดูได้จากผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 3 “การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน”

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ได้จากผลการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง แสดงให้เห็นว่าการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ผ่านตัวแปรความไว้วางใจคู่รัก ในทิศทางบวก คือ หากบุคคลรับรู้ว่าคุณรักของตนใช้งานเฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักบ่อยๆ จะส่งผลให้บุคคลมีความไว้วางใจในคู่รักเพิ่มขึ้น และส่งผลให้บุคคลมีการผูกมัดในความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นด้วย

ผลที่พบในส่วนแรกคือ การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความไว้วางใจคู่รักนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sheldon (2009) ที่พบว่า เฟซบุ๊กทำให้บุคคลได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผู้อื่นมากขึ้น ยิ่งสื่อสารกันผ่านเฟซบุ๊กบ่อยขึ้นเท่าไรความไม่มั่นใจในบุคคลนั้นก็จะน้อยลง และทำให้เกิดความไว้วางใจเพิ่มขึ้นได้ ตรงตามทฤษฎี Uncertainty reduction ของ Berger and Calabrese (1975) ที่กล่าวว่าสิ่งสำคัญที่สุดในการลดความไม่แน่ใจระหว่างบุคคลคือ ความถี่ในการติดต่อกัน ตัวแปรการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักในการวิจัยนี้สอบถามถึงความถี่ที่บุคคลรับรู้ว่าคุณรักใช้เฟซบุ๊กในการสื่อสารกับตน ดังนั้นยังมีความถี่สูงก็จะส่งผลให้บุคคลเกิดความไว้วางใจในคู่รักเพิ่มขึ้นได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในส่วนต่อมาคือ ความไว้วางใจคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wieselquist et al. (1999) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการผูกมัดในความสัมพันธ์ พฤติกรรมที่ดีต่อความสัมพันธ์และความไว้วางใจในความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด พบผลสอดคล้องกับโมเดลของทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกัน (Interdependence Theory) คือ เมื่อบุคคลรับรู้ว่าคุณรักของตนทำพฤติกรรมที่ดีต่อความสัมพันธ์ ทำให้บุคคลมีความไว้วางใจคนรักมากขึ้นและเกิดการผูกมัดในความสัมพันธ์ตามมาด้วย ในงานวิจัยครั้งนี้ การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก เปรียบเสมือนการที่บุคคลแสดงออกถึงความรักที่มีต่อคนรักให้ตัวคนรักและเพื่อนในเครือข่ายสังคมของเขาได้รับรู้ จากงานวิจัยของ Saslow et al. (2012) ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการใช้เฟซบุ๊กและความพึงพอใจในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ผลการวิจัย พบว่า ยิ่งบุคคลมีความพึงพอใจและความใกล้ชิดในความสัมพันธ์เท่าไร ก็ยิ่งมีความถี่ในการใช้รูปคู่เป็นรูปประจำตัวในหน้าประวัติส่วนตัวบนเฟซบุ๊กเท่านั้น และ

ความพึงพอใจและความใกล้ชิดในความสัมพันธ์สามารถทำนายแนวโน้มที่จะใช้รูปคู่เป็นรูปโปรไฟล์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ร่วมการทดลองที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง มีคนรักที่มักใช้รูปคู่เป็นประจำตัวในเฟซบุ๊กมากกว่า ทำให้เห็นว่าการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์ของคนรักเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ต่อความพึงพอใจและความใกล้ชิดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก จึงน่าจะส่งผลให้เกิดความไว้วางใจคู่รักขึ้นและทำให้เกิดการผูกมัดในความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นตามมาได้

จากผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 2 ข้อข้างต้นที่เกี่ยวกับอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่านสมบูรณ์ของเส้นทางอิทธิพลตัวแปรการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ เนื่องด้วยตัวแปรการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์ตัวเดียวนั้นไม่มีอิทธิพลต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ แต่จะมีอิทธิพลขึ้นได้เมื่อมีตัวแปรความไว้วางใจเป็นตัวแปรส่งผ่าน

อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก

สมมติฐานข้อที่ 2 “การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก”

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 จากผลการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างแสดงให้เห็นว่าการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก ในทิศทางบวก คือ หากมีการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมากขึ้น จะส่งผลให้มีความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กเพิ่มขึ้นได้ อาจสามารถอธิบายได้จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเพิ่มเติม คือ การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักนั้น ค่าสหสัมพันธ์กับระยะเวลาที่บุคคลใช้เฟซบุ๊กต่อวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 หมายความว่า หากบุคคลมีระยะเวลาในการใช้งานเฟซบุ๊กต่อวันเพิ่มขึ้น ก็จะมีการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักเพิ่มขึ้นเช่นกัน จากงานวิจัยของ Muise et al. (2009) ศึกษาเกี่ยวกับความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก พบว่าระยะเวลาใช้งานเฟซบุ๊กที่เพิ่มขึ้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากระยะเวลาการใช้งานเฟซบุ๊กที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้บุคคลมีโอกาสนในการพบเจอข้อมูลที่ไม่ต้องการมากขึ้น

เช่น รูปภาพของความรักของตนกับบุคคลต่างเพศอื่น การพูดคุยกันกับบุคคลอื่นผ่านสถานะเฟซบุ๊กของ คนรัก ฯลฯ ดังนั้นการที่บุคคลรู้สึกว่าคนรักมีการใช้เฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์มากนั้น ก็อาจมาพร้อม กับการที่บุคคลได้รับรู้กิจกรรมอื่น ๆ ที่คนรักทำในเฟซบุ๊กพร้อมๆกันไปด้วย จึงนำมาซึ่งความหึงหวงใน บริบทเฟซบุ๊กที่มากขึ้นได้

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 2 นี้จะพบว่าการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพล ทางตรงให้เกิดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจดูสวนทางกับแนวทางการทบทวน วรรณกรรมของงานวิจัยนี้ อย่างไรก็ตามเมื่อทดสอบสมมติฐานที่ 4 ทำให้พบผลที่สอดคล้องและ สามารถอธิบายอิทธิพลระหว่างการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักและความหึงหวงในบริบท เฟซบุ๊กได้ดีขึ้น ดูได้จากผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 4 “การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความหึง หวงในบริบทเฟซบุ๊กโดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน”

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4 จากผลการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง แสดงให้เห็นว่าการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความหึงหวงในบริบท เฟซบุ๊ก ผ่านตัวแปรความไว้วางใจคู่รัก ในทิศทางลบ คือ หากมีการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก มากขึ้น จะส่งผลให้มีความไว้วางใจคู่รักเพิ่มขึ้น และส่งผลให้มีความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กลดลงได้ จากการอภิปรายผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ข้างต้นนั้น ทำให้ทราบแล้วว่าการใช้เฟซบุ๊กใน ความสัมพันธ์แบบคู่รักส่งผลให้เกิดความไว้วางใจคู่รักเพิ่มขึ้น และในส่วนของอิทธิพลของความ ไว้วางใจคู่รักที่มีต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กนั้น เป็นไปในทิศทางลบ คือ เมื่อบุคคลมีความไว้วางใจ คู่รักสูง บุคคลก็จะมี ความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กต่ำลง สอดคล้องกับหลากหลายงานวิจัย เช่น งานวิจัยของ Muise et al. (2009) ที่ทำการวิจัยเชิงสำรวจ เกี่ยวกับความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กซึ่งมี การวัดตัวแปรอื่น ๆ เพื่อใช้ในการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนด้วย เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะนิสัยหึงหวง ความไว้วางใจ ฯลฯ ผลการวิจัย พบว่า ความไว้วางใจเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความ หึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก คือ เมื่อมีความไว้วางใจในความสัมพันธ์สูงจะมีความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก ต่ำ อีกทั้งยังมี งานวิจัยของ Marshall et al. (2013) ที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบความผูกพันในการ ทำนายความหึงหวงที่เกี่ยวข้องกับเฟซบุ๊กพบว่า รูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลมีความสัมพันธ์

ทางบวกกับความหึงหวง โดยมีความไว้วางใจเป็นตัวแปรส่งผ่าน คือจะเกิดความหึงหวงขึ้นเมื่อมีความไว้วางใจต่ำ และในงานวิจัยเกี่ยวกับความหึงหวงในบริบทอื่น ๆ ก็พบว่าคนที่มีความไว้วางใจสูงจะสัมพันธ์กับการมีความหึงหวงต่ำเช่นกัน (Rydell & Bringle, 2007)

จากผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 2 ข้อข้างต้นเกี่ยวกับอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กทำให้สามารถสรุปได้ว่า ความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรที่สำคัญในการส่งผ่านอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก คือ หากบุคคลมีการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักแต่ไม่มีความไว้วางใจในคู่รักก็จะสามารถทำให้เกิดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กเพิ่มขึ้นได้ แต่หากบุคคลมีการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักและมีความไว้วางใจในคู่รักด้วยก็จะสามารถลดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กลงได้

ผลการศึกษาเพิ่มเติม

จากที่ผู้วิจัยพบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มว่า บุคคลที่ไม่ระบุสถานะความสัมพันธ์กับคู่รักบนเฟซบุ๊ก มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไว้วางใจคู่รักและการผูกมัดในความสัมพันธ์ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความไว้วางใจคู่รักและการผูกมัดในความสัมพันธ์ของกลุ่มที่ระบุสถานะความสัมพันธ์ว่า “มีแฟนแล้ว” ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการศึกษาเพิ่มเติมนี้สอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fox et al. (2013) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อความสัมพันธ์แบบคู่รักในผู้ใช้เฟซบุ๊ก และการตั้งสถานะเปิดเผยความสัมพันธ์ของตนเองกับคู่รัก (in relationship) ด้วย โดยใช้วิธีการวิจัยแบบสัมภาษณ์กลุ่มย่อย ผลการวิจัยพบว่า การประกาศความสัมพันธ์บนเฟซบุ๊กเป็นตัวบ่งชี้การเพิ่มขึ้นของระดับการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยคู่รักมักมีการตกลงกันก่อนที่จะขึ้นสถานะบนเฟซบุ๊ก และงานวิจัยของ Bowe (2010) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้เฟซบุ๊กต่อความสัมพันธ์แบบคู่รัก ก็พบผลเช่นเดียวกันว่า การเปลี่ยนสถานะเป็น “อยู่ในความสัมพันธ์กับ (คนรัก)” เป็นเหมือนการประกาศให้เพื่อน ๆ ในเฟซบุ๊กได้รู้ถึงความสัมพันธ์และเป็น การแสดงถึงความก้าวหน้าในความสัมพันธ์กับคู่รัก และเป็นการสร้างความมั่นใจและความเชื่อใจให้แก่คู่รักได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ที่มีต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน
2. ศึกษาอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ที่มีต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานการวิจัย

1. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์
2. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก
3. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน
4. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่าน

รูปแบบการวิจัย เป็นการศึกษาระยะยาว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

บุคคลทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 18 - 35 ปี มีคู่รักเป็นเพศตรงข้าม (Heterosexual) ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน เป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊ก และมีคนรักเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊ก เช่นกัน จำนวน 380 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายและหญิงอย่างละเท่าๆกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก จำนวน 9 ข้อ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความถี่ในการใช้เฟซบุ๊กของคนรักในความสัมพันธ์แบบคู่รัก เป็นมาตรวัดประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ระดับ ตั้งแต่ 1 ไม่เคยเลย จนถึง 7 เป็นประจำ โดยแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .90

2. มาตรวัดความไว้วางใจคู่รัก นำมาตรวัดความไว้วางใจในคู่รักของ Rempel et al. (1985) มาถอดความและพัฒนา จำนวน 17 ข้อ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ การสามารถทำนายได้ 5 ข้อ การสามารถพึ่งพาได้ 5 ข้อ และความเชื่อมั่น 7 ข้อ แต่ละองค์ประกอบมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .63, .67, .80 ตามลำดับ เป็นมาตรวัดประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 ไม่เห็นด้วย จนถึง 5 เห็นด้วย

3. มาตรวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก นำมาตรวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กที่พัฒนาขึ้นโดย Muise et al. (2009) มาถอดความและพัฒนา จำนวน 27 ข้อ เป็นมาตรวัดประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ระดับ ตั้งแต่ 1 เป็นไปไม่ได้อย่างยิ่ง จนถึง 7 เป็นไปได้อย่างยิ่ง มาตรวัดมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .95

4. มาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดการผูกพันกับคู่รักของ สุธาสนี ใจสมิทธิ์ (2553) ที่พัฒนาตามแนวโมเดลการลงทุนของ Rusbult et al. (1998) มาใช้ในการวิจัย มีจำนวน 22 ข้อ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ ความพึงพอใจ 8 ข้อ คุณภาพทางเลือก 7 ข้อ และการลงทุน 7 ข้อ แต่ละองค์ประกอบมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .85, .84, .70 ตามลำดับ เป็นมาตรวัดประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 ไม่เห็นด้วย จนถึง 5 เห็นด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพรวมเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกัน ซึ่งแบบสอบถามจะเรียงลำดับโดยเริ่มจากส่วนที่ 1 คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลตาม

ด้วยส่วนที่ 2 คือ แบบสอบถามการรับรู้การใช้งานเฟซบุ๊กของคนรักเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รัก ต่อมา ส่วนที่ 3 คือ มาตรการวัดความไว้วางใจคู่รัก จากนั้นในส่วนที่ 4 และส่วนที่ 5 ซึ่งเป็นมาตรการวัดความหึงหวง ในบริบทเฟซบุ๊กและมาตรการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก จะมีการสลับทั้งสองมาตรให้อยู่ก่อน และหลังในจำนวนที่เท่าๆกัน

นำแบบสอบถามทั้งหมดไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน แบ่งเป็นเพศหญิงและชายจำนวนอย่างละ 190 คน ตามสถาบันการศึกษา และสถานที่สาธารณะต่างๆ โดยเข้าไปขอความร่วมมือและให้ผู้ตอบมีสิทธิ์เลือกและตอบได้อย่างอิสระ และเก็บข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยสร้างแบบสอบถามออนไลน์แล้ว นำไปแจกจ่ายประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือในการตอบคำถามจากผู้ใช้เฟซบุ๊ก โดยสามารถเลือกตอบได้อย่างอิสระเช่นเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling; SEM) โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

ผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ผล พบว่าโมเดลสมการเชิงโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 9.58, df = 6, p = .14, RMSEA = .04, RMR = .01, GFI = .99$) โดยตัวแปรต้นและตัวแปรส่งผ่านในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 85 และตัวแปรตามความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กได้ร้อยละ 16
2. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางตรงต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊ก โดยมีความไว้วางใจคู่รักเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น กลุ่มตัวอย่างที่สมรสแล้ว, กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น ฯลฯ

2. การวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กในงานวิจัยนี้ เป็นการวัดความเป็นไปได้ที่อาจเกิดความหึงหวงขึ้นเมื่อเผชิญกิจกรรมการใช้เฟซบุ๊กของคนรักที่คุกคามความสัมพันธ์ จึงน่าสนใจที่จะพัฒนามาตรวัดความหึงหวงในบริบทเฟซบุ๊กที่เป็นการวัดพฤติกรรมความหึงหวงที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งน่าจะทำได้ข้อค้นพบที่สามารถยืนยันสมมติฐานการวิจัยได้อย่างแท้จริง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

สุธาสินี ใจสมิทธิ. (2553). อิทธิพลของความหลงตนเอง รูปแบบความรักแบบเล่นเกม และการกระตุ้นลักษณะความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Andon, S. P. (2006). *Evaluating computer-mediated communication on the university campus: The Impact of Facebook.com on the development of romantic relationships.*, The Florida state university, Florida.

Arriaga, X. B., & Agnew, C. R. (2001). Being Committed: Affective, Cognitive, and Conative Components of Relationship Commitment. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27(9), 1190-1203. doi: 10.1177/0146167201279011

Barelds, D. P. H., & Barelds-Dijkstra, P. (2007). Relations between different types of jealousy and self and partner perceptions of relationship quality. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 14(3), 176-188. doi: 10.1002/cpp.532

Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychol Bull*, 117(3), 497-529.

Berger, C. R., & Calabrese, R. J. (1975). Some explorations in initial interaction and beyond: Toward a developmental theory of interpersonal communication. *Human Communication Research*, 1, 99-112.

Bergman, S. M., Fearington, M. E., Davenport, S. W., & Bergman, J. Z. (2011). Millennials, narcissism, and social networking: What narcissists do on social

- networking sites and why. *Personality and Individual Differences*, 50(5), 706-711. doi: 10.1016/j.paid.2010.12.022
- Blair, K. L., & Holmberg, D. (2008). Perceived social network support and well-being in same-sex versus mixed-sex romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 25(5), 769-791. doi: 10.1177/0265407508096695
- Bowe, G. (2010). Reading romance: the impact Facebook rituals can have on a romantic relationship. *Journal of Comparative Research in Anthropology and Sociology*, 1(2), 61-77.
- Boyd, d. m., & Ellison, N. B. (2007). Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210-230. doi: 10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x
- Bingle, R. B., & Evenbeck, S. (1979). *The study of jealousy as a dispositional characteristic*. Oxford: Pergamon Press.
- Buffardi, L. E., & Campbell, W. K. (2008). Narcissism and social networking Web sites. *Pers Soc Psychol Bull*, 34(10), 1303-1314. doi: 10.1177/0146167208320061
- Buss, D. M. (2000). *The dangerous passion: Why jealousy is a necessary as love and sex?* New York: Free Press.
- Buunk, B. P. (1997). Personality, birth order and attachment styles as related to various types of jealousy. *Personality and Individual Differences*, 23, 997-1006.
- Buunk, B. P., & Bingle, R. G. (1987). *Jealousy in love relationships*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Cohen, J., Cohen, P., West, S. G., & Aiken, L. S. (2003). *Applied Multiple Regression/Correlation Analysis for the Behavioral Sciences* (3rd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Earlbaum Associates.

- Couch, L. L. (1994). *The development of Trust inventory*. University of Tennessee, Knoxville, TN.
- Couch, L. L., & Jones, W. H. (1997). Measuring levels of trust. *Journal of Research in Personality, 31*, 319-336.
- Daly, M., & Wilson, M. I. (1988). *Homicide*. Hawthorne, NY: Aldine, De Gruyter.
- Daly, M., Wilson, M. I., & Weghorst, S. J. (1982). Male sexual jealousy. *Ethology and Sociobiology, 3*, 11-27.
- Ellison, N. B., Steinfield, C., & Lampe, C. (2007). The Benefits of Facebook "Friends:" Social Capital and College Students' Use of Online Social Network Sites. *Journal of Computer-Mediated Communication, 12*(4), 1143-1168. doi: 10.1111/j.1083-6101.2007.00367.x
- Erikson, E. H. (1964). *Childhood and society*. New York: Norton.
- Finkel, E. J., Rusbult, C. E., Kumashiro, M., & Hannon, P. A. (2002). Dealing with betrayal in close relationships: Does commitment promote forgiveness? *Journal of Personality and Social Psychology, 82*(6), 956-974. doi: 10.1037//0022-3514.82.6.956
- Fox, J., & Warber, K. M. (2013). Romantic relationship development in the age of Facebook: an exploratory study of emerging adults' perceptions, motives, and behaviors. *Cyberpsychol Behav Soc Netw, 16*(1), 3-7. doi: 10.1089/cyber.2012.0288
- Fox, J., Warber, K. M., & Makstaller, D. C. (2013). The role of Facebook in romantic relationship development: An exploration of Knapp's relational stage model. *Journal of Social and Personal Relationships, 30*(6), 771-794. doi: 10.1177/0265407512468370
- Hair, J., Black, B., Babin, B., Anderson, R., & Tatham, R. (2006). *Multivariate Data Analysis* (6 Ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

- Istrategylabs. (2013). Three million teens leave Facebook in three Years: The 2014 Facebook demographic report. Retrieved March, 10, 2014 from <http://istrategylabs.com/2014/01/3-million-teens-leave-facebook-in-3-years-the-2014-facebook-demographic-report/>
- Johnson, D. J., & Rusbult, C. E. (1989). Resisting temptation: Devaluation of alternative partners as a means of maintaining commitment in close relationships. *Journal of Personality and Social Psychology, 57*, 967-980.
- Kalpidou, M., Costin, D., & Morris, J. (2011). The relationship between Facebook and the well-being of undergraduate college students. *Cyberpsychol Behav Soc Netw, 14*(4), 183-189. doi: 10.1089/cyber.2010.0061
- Keyfact. (2013). Statistic. Retrieved October, 04, 2013, from <http://newsroom.fb.com/Key-Facts>
- Kirkpatrick, D. (2010). *The Facebook effect: The inside story of the company that is connecting the world*. New York: Simon and Schuster Paperbacks.
- Knobloch, L. K., Solomon, D. H., & Cruz, M. G. (2001). The role of relationship development and attachment in the experience of romantic jealousy. *Personal Relationships, 8*, 205-224.
- Le, B., & Agnew, C. R. (2003). Commitment and its theorized determinants: A meta-analysis of the investment model. *Personal Relationships, 10*, 37-57.
- Levinger, G., & Senn, D. J. (1967). Disclosure of feeling in marriage. *Merrill-Palmer Quarterly, 13*, 237-249.
- Marshall, T. C., Bejanyan, K., & Ferenczi, N. (2013). Attachment styles and personal growth following romantic breakups: the mediating roles of distress, rumination, and tendency to rebound. *PLoS One, 8*(9), e75161. doi: 10.1371/journal.pone.0075161

- Muise, A., Christofides, E., & Desmarais, S. (2009). More information than you ever wanted: does Facebook bring out the green-eyed monster of jealousy? *Cyberpsychol Behav*, *12*(4), 441-444. doi: 10.1089/cpb.2008.0263
- Nadkarni, A., & Hofmann, S. G. (2012). Why Do People Use Facebook? *Pers Individ Dif*, *52*(3), 243-249. doi: 10.1016/j.paid.2011.11.007
- Pfeiffer, S. M., & Wong, P. T. P. (1989). Multidimensional jealousy. *Journal of social and Personal Relationships*, *6*, 181-196.
- Rempel, J. K., Holmes, J. G., & Zanna, M. P. (1985). Trust in close relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, *49*, 95-112.
- Rich, J. (1991). A two-factor measure of jealous responses. *Psychol Rep*, *68*(3 Pt 1), 999-1007. doi: 10.2466/pr0.1991.68.3.999
- Rotter, J. B. (1967). A new scale for the measurement of interpersonal trust. *J Pers*, *35*(4), 651-665.
- Rusbult, C. E. (1980). Commitment and satisfaction in romantic associations: A test of the investment model. *Journal of Experimental Social Psychology*, *16*, 172-186.
- Rusbult, C. E. (1983). A longitudinal test of the investment Model: The development and deterioration of satisfaction and commitment in heterosexual involvements. *Journal of Personality and Social Psychology*, *45*, 101-117.
- Rusbult, C. E., Johnson, D. J., & Morrow, G. D. (1986). Predicting satisfaction and commitment in adult romantic involvements: An assessment of the generalizability of the investment model. *Social Psychology Quarterly*, *49*, 81-89.
- Rusbult, C. E., Martz, J. M., & Agnew, C. R. (1998). The investment model scale: measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. *Personal Relationships*, *5*, 357-391.

- Ryan, T., & Xenos, S. (2011). Who uses Facebook? An investigation into the relationship between the Big Five, shyness, narcissism, loneliness, and Facebook usage. *Computers in Human Behavior, 27*(5), 1658-1664. doi: 10.1016/j.chb.2011.02.004
- Rydell, R. J., & Bringle, R. G. (2007). Differentiating reactive and suspicious jealousy. *Social Behavior and Personality, 35*, 1099-1114.
- Rydell, R. J., Mcconnell, A. R., & Bringle, R. G. (2004). Jealousy and commitment: Perceived threat and the effect of relationship alternatives. *Personal Relationships, 11*, 451-468.
- Saslow, L. R., Muise, A., Impett, E. A., & Dubin, M. (2012). Can You See How Happy We Are? Facebook Images and Relationship Satisfaction. *Social Psychological and Personality Science, 4*(4), 411-418. doi: 10.1177/1948550612460059
- Schützwohl, A., & Koch, S. (2004). Sex differences in jealousy. *Evolution and Human Behavior, 25*(4), 249-257. doi: 10.1016/j.evolhumbehav.2004.03.006
- Shafie, L. A., Nayan, S., & Osman, N. (2012). Constructing Identity through Facebook Profiles: Online Identity and Visual Impression Management of University Students in Malaysia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 65*, 134-140. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.11.102
- Shaw, R. B. (1997). *Trust in the balance: Building successful organizations on results, integrity, and concern*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Sheldon, P. (2008). The relationship between unwillingness-to-communicate and students' Facebook use. *Journal of Media Psychology: Theories, Methods, and Applications, 20*(2), 67-75.
- Sheldon, P. (2009). "I'll poke you. You'll poke me!" Self-disclosure, social attraction, predictability and trust as important predictors of Facebook relationships. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace, 3*(2).

- Socialbaker. (2013). Facebook Statistics by Country. Retrieved October, 04, 2013 from <http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/>
- Special, W. P., & Li-Barber, K. T. (2012). Self-disclosure and student satisfaction with Facebook. *Computers in Human Behavior, 28*(2), 624-630. doi: 10.1016/j.chb.2011.11.008
- Sprecher, S. (2011). The influence of social networks on romantic relationships: Through the lens of the social network. *Personal Relationships, 18*(4), 630-644. doi: 10.1111/j.1475-6811.2010.01330.x
- Sprecher, S., & Femlee, D. (2000). Romantic partners' perceptions of social network attributes with the passage of time and relationship transitions. *Personal Relationships, 7*, 325-340.
- Stanley, S. M., & Markman, H. J. (1992). Assessing commitment in personal relationships. *Journal of Marriage and Family, 54*, 595-608.
- Stinnett, N., & Walters, J. (1977). *Relationships in marriage and family*. New York: Macmillan.
- Thibaut, J. W., & Kelley, H. H. (1959). *The social psychology of groups*. Oxford, England: Cambridge University Press.
- Uslaner, E. M. (2002). *The moral foundations of trust*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Weigel, D. J., & Ballard-Reisch, D. S. (2012). Constructing Commitment in Intimate Relationships: Mapping Interdependence in the Everyday Expressions of Commitment. *Communication Research, 41*(3), 311-332. doi: 10.1177/0093650212440445
- White, G. L. (1981). A model of romantic jealousy. *Motivation and Emotion, 5*, 295-310.

Wieselquist, J., Rusbult, C. E., Foster, C. A., & Agnew, C. R. (1999). Commitment, pro-relationship behavior, and trust in close relationships. *J Pers Soc Psychol*, 77(5), 942-966.

Zhao, X., Sosik, V. S., & Cosley, D. (2012). *It's complicated: How romantic partners use Facebook*. Paper presented at the the 2012 ACM Annual Conference on Human Factors in Computing Systems, New York.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสำรวจฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งในวิทยานิพนธ์ของนางสาว ปาริฉัตร มาตรวิจิตรนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาศาสาวิชาจิตวิทยาสังคมคณะจิตวิทยาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแบบสำรวจฉบับนี้ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้งานเฟซบุ๊ก

ตอนที่ 3 การใช้เฟซบุ๊กของตัวท่านและคู่รักของท่าน

ตอนที่ 4 แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับคู่รักของท่าน

ตอนที่ 5 แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก

ตอนที่ 6 แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความหึงหวงบนเฟซบุ๊ก

ขอความกรุณาท่านอ่านคำชี้แจงการตอบ และตอบคำถามด้วยความตั้งใจและเลือก

คำตอบให้ตรงกับตัวท่านมากที่สุดคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและไม่ส่งผลใด ๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ

นางสาว ปาริฉัตร มาตรวิจิตร

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านหรือเติมข้อความที่เหมาะสม (โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

1. เพศ ชาย หญิง 2. อายุ ปี
3. ปัจจุบัน กำลังศึกษาอยู่ในระดับ
 อนุปริญญา หรือ ปวส. ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

*หมายเหตุ ผู้ที่กำลังศึกษาไม่ต้องตอบข้อ 4

ทำงานแล้ว อื่นๆ โปรดระบุ

4. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

5. สถานะความสัมพันธ์ ไม่มีแฟน มีแฟนแล้วแต่ยังไม่แต่งงาน แต่งงานแล้ว

6. ท่านกับคนรักในปัจจุบันคบกันมานานปี เดือน

7. ท่านกับคนรักอาศัยอยู่ด้วยกัน ใช่ ไม่ใช่

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้งานเฟซบุ๊ก

1. ปัจจุบัน ท่านเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊ก (www.facebook.com) หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่

2. ปัจจุบัน คนรักของท่านเป็นผู้ใช้งานเฟซบุ๊กหรือไม่ ใช่ ไม่ใช่

3. ท่านใช้งานเฟซบุ๊กบ่อยครั้งเพียงใดในแต่ละสัปดาห์

- ทุกวัน 5-6วันต่อสัปดาห์ 3-4วันต่อสัปดาห์ 1-2วันต่อสัปดาห์ ไม่ได้ใช้ทุกสัปดาห์

4. ระยะเวลาที่ท่านใช้บริการเฟซบุ๊กโดยเฉลี่ยแต่ละวัน

- 3ชั่วโมงขึ้นไป 2 ถึง 3 ชั่วโมง 1 ถึง 2 ชั่วโมง 30นาทีถึง1ชั่วโมง น้อยกว่า30นาที

5. สถานะความสัมพันธ์ในเฟซบุ๊กของท่านเป็นอย่างไร

ไม่ได้ระบุสถานะความสัมพันธ์

ระบุสถานะความสัมพันธ์แล้ว ระบุว่า

โสด (Single) มีแฟนแล้ว (In a relationship) อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. สถานะความสัมพันธ์ในเฟซบุ๊กของคนรักของท่านเป็นอย่างไร

ไม่ได้ระบุสถานะความสัมพันธ์

ระบุสถานะความสัมพันธ์แล้ว ระบุว่า

โสด (Single) มีแฟนแล้ว (In a relationship) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตัวอย่างแบบสอบถามการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย รอบตัวเลขในช่องคำตอบตามที่ท่านคิดว่าตรงกับการใช้เฟซบุ๊กของคนรัก ในความสัมพันธ์ฉันท่คู่รักของท่านในปัจจุบันมากที่สุด (โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

ความหมายของหมายเลขคำตอบ

- 1 = ไม่เคยเลย หมายถึง คนรักของฉันไม่เคยทำกิจกรรมนี้บนเฟซบุ๊กเลย
- 2 = นานๆครั้ง หมายถึง คนรักของฉันทำกิจกรรมนี้บนเฟซบุ๊กนานๆครั้ง
- 3 = บางครั้ง หมายถึง คนรักของฉันทำกิจกรรมนี้บนเฟซบุ๊กเป็นบางครั้ง
- 4 = ค่อนข้างบ่อย หมายถึง คนรักของฉันทำกิจกรรมนี้บนเฟซบุ๊กค่อนข้างบ่อย
- 5 = บ่อย หมายถึง คนรักของฉันทำกิจกรรมนี้บนเฟซบุ๊กบ่อย
- 6 = บ่อยมาก หมายถึง คนรักของฉันทำกิจกรรมนี้บนเฟซบุ๊กบ่อยมาก
- 7 = เป็นประจำ หมายถึง คนรักของฉันทำกิจกรรมนี้บนเฟซบุ๊กเป็นประจำ

ข้อความ	ไม่ เคย เลย	นาน ๆครั้ง	บาง ครั้ง	ค่อนข้าง บ่อย	บ่อย	บ่อย มาก	เป็น ประจำ
1. คนรักของฉันโพสต์รูปหรือคลิปที่ถ่ายคู่กันบนเฟซบุ๊ก	1	2	3	4	5	6	7
2. คนรักของฉันแท็กเฟซบุ๊กของฉันในการโพสต์อัปเดตสถานะของเขา	1	2	3	4	5	6	7
3. คนรักของฉันคุยกับฉันผ่านทางกล่องข้อความ(Inbox)ในเฟซบุ๊ก	1	2	3	4	5	6	7

หมายเหตุ แบบสอบถามการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่ใช้จริงมี 9 ข้อ

ตัวอย่างมาตรวัดความไว้วางใจในคู่รัก

คำชี้แจงให้ท่านนึกถึงความสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างท่านกับคนรักในปัจจุบันจากนั้นให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมายวงกลม ○ รอบตัวเลขในช่องคำตอบตามที่ท่านคิดว่าตรงกับความจริงในความสัมพันธ์ฉันท์คู่รักของท่านในปัจจุบันมากที่สุด

ความหมายของหมายเลขคำตอบ

- 1 = ไม่เห็นด้วย หมายถึง ฉันไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
- 2 = ค่อนข้างไม่เห็นด้วย หมายถึง ฉันค่อนข้างไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
- 3 = เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอกัน หมายถึง ฉันเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับข้อความในบางครั้ง
- 4 = ค่อนข้างเห็นด้วย หมายถึง ฉันค่อนข้างเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
- 5 = เห็นด้วย หมายถึง ฉันเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอกัน	ค่อนข้างเห็นด้วย	เห็นด้วย
1. คนรักของฉันได้พิสูจน์แล้วว่าน่าไว้วางใจ และฉันเต็มใจที่จะให้เขามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่คู่รักอื่นมองว่าคุณมีความสัมพันธ์มากเกินไป	1	2	3	4	5
2. แม้ไม่รู้ว่าคนรักจะตอบสนองอย่างไร ฉันก็ยังสบายใจที่จะบอกเรื่องของฉันแก่เขา ถึงแม้จะเป็นเรื่องที่น่าอายสำหรับฉันก็ตาม	1	2	3	4	5
3. กาลเวลาอาจเปลี่ยนแปลงไปและอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน แต่ฉันรู้ว่าคนรักของฉันพร้อมและยินดีที่จะสนับสนุนฉันทั้งกำลังกายและกำลังใจ	1	2	3	4	5

หมายเหตุ มาตรวัดความไว้วางใจคู่รักที่ใช้จริงมีทั้งสิ้น 17 ข้อ

ตัวอย่างมาตรฐานความพึงพอใจในบริบทเฟซบุ๊ก

คำชี้แจงให้ท่านนึกถึงความสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างท่านกับคนรักในปัจจุบันจากนั้นให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย ○ รอบตัวเลขในช่องคำตอบตามที่ท่านคิดว่า **ตรงกับความจริงในความสัมพันธ์ฉันท์คู่รักของท่านในปัจจุบันมากที่สุด**

ความหมายของหมายเลขคำตอบ

- 1 = เป็นไปไม่ได้อย่างยิ่ง หมายถึง เป็นไปไม่ได้อย่างยิ่งที่ฉันจะเป็นแบบข้อความดังกล่าว
- 2 = เป็นไปไม่ได้ หมายถึง เป็นไปไม่ได้ที่ฉันจะเป็นแบบข้อความดังกล่าว
- 3 = เป็นไปไม่ได้บ้าง หมายถึง เป็นไปไม่ได้บ้างที่ฉันจะเป็นแบบข้อความดังกล่าว
- 4 = เป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้พอกๆกัน หมายถึง ทั้งเป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้ที่ฉันจะเป็นแบบข้อความดังกล่าวในบางครั้ง
- 5 = เป็นไปได้บ้าง หมายถึง เป็นไปได้บ้างที่ฉันจะเป็นแบบข้อความดังกล่าว
- 6 = เป็นไปได้ หมายถึง เป็นไปได้ที่ฉันจะเป็นแบบข้อความดังกล่าว
- 7 = เป็นไปได้อย่างยิ่ง หมายถึง เป็นไปได้อย่างยิ่งที่ฉันจะเป็นแบบข้อความดังกล่าว

ข้อความ	เป็นไป ไม่ได้ อย่าง ยิ่ง	เป็นไป ไม่ได้	เป็นไป ไม่ได้ บ้าง	เป็นไปได้ และ เป็นไป ไม่ได้ พอกๆกัน	เป็นไป ได้บ้าง	เป็นไป ได้	เป็นไป ได้ อย่าง ยิ่ง
1. ฉันรู้สึกหึงหวงหลังจากเห็นคนรักเพิ่มบุคคลเพศตรงข้ามที่ฉันไม่รู้จักเป็นเพื่อนบนเฟซบุ๊ก	1	2	3	4	5	6	7
2. ฉันจะอารมณ์เสียหากคนรักไม่ตั้งสถานะให้รู้ว่าเราเป็นคู่รักกันในเฟซบุ๊ก	1	2	3	4	5	6	7
3. ฉันรู้สึกถูกคุกคาม หากคนรักเพิ่มอดีตคนรักหรืออดีตคู่นอนเป็นเพื่อนในเฟซบุ๊ก	1	2	3	4	5	6	7

หมายเหตุ

มาตรวัดความความพึงพอใจในบริบทเฟซบุ๊กมีทั้งสิ้น 27 ข้อ

ตัวอย่างมาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

คำชี้แจงให้ท่านนึกถึงความสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างท่านกับคนรักในปัจจุบันจากนั้นให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย ○ รอบตัวเลขในช่องคำตอบตามที่ท่านคิดว่า **ตรงกับความจริงในความสัมพันธ์ฉันทุ่รักของท่านในปัจจุบันมากที่สุด**

ความหมายของหมายเลขคำตอบ

- 1 = ไม่เห็นด้วย หมายถึง ฉันทไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
- 2 = ค่อนข้างไม่เห็นด้วย หมายถึง ฉันทค่อนข้างไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
- 3 = เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอกัน หมายถึง ฉันทเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับข้อความในบางครั้ง
- 4 = ค่อนข้างเห็นด้วย หมายถึง ฉันทค่อนข้างเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
- 5 = เห็นด้วย หมายถึง ฉันทเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว

ข้อความ	ไม่ เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย และไม่ เห็นด้วย พอกัน	ค่อนข้าง เห็น ด้วย	เห็น ด้วย
1. ท่านคิดว่าบุคคลเพศตรงข้ามคนอื่นเป็นทางเลือกที่ดีกว่าคู่รักของท่าน	1	2	3	4	5
2. ระหว่างท่านกับคู่รักมีสิ่งของที่เป็นวัตถุแทนใจซึ่งกันและกัน	1	2	3	4	5
3. ท่านกับคู่รักมีธรรมเนียมเฉพาะตัวที่ปฏิบัติร่วมกันมา	1	2	3	4	5
4. โดยภาพรวมแล้วท่านพอใจกับความสัมพันธ์ที่มีกับคู่รักของท่าน	1	2	3	4	5

หมายเหตุ มาตรวัดการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีทั้งสิ้น 22 ข้อ

ภาคผนวก ข

ตาราง ข 1

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดการรับรู้การใช้เฟซบุ๊กเพื่อความสัมพันธ์แบบคู่รักของคนรัก

ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 151) ($\alpha = .90$)	ข้อที่ ผ่าน
	วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
	(n = 38)		(n = 40)				
	M	SD	M	SD			
PFB01	4.34	1.65	1.48	0.60	<u>10.11</u> ***	.75	✓
PFB02	4.37	1.67	1.48	0.75	<u>9.80</u> ***	.77	✓
PFB03	5.26	1.70	2.40	1.30	<u>8.32</u> ***	.43	✓
PFB04	4.58	1.50	1.65	0.95	<u>10.25</u> ***	.68	✓
PFB05	4.97	1.57	1.98	0.89	<u>10.31</u> ***	.67	✓
PFB06	3.87	2.00	1.18	0.38	<u>8.15</u> ***	.55	✓
PFB07	4.82	1.74	1.30	0.46	<u>12.07</u> ***	.71	✓
PFB08	4.71	1.43	1.48	0.64	<u>12.77</u> ***	.78	✓
PFB09	4.95	1.41	1.30	0.56	<u>14.83</u> ***	.72	✓

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ r (151) \approx .16, .05

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ภาคผนวก ค

ตาราง ค1

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดความไว้วางใจในคู่รัก

ข้อ กระทง	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 181) (α = .84)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
		(n = 51)		(n = 52)				
		M	SD	M	SD			
T 01	+	4.08	1.06	2.56	0.99	7.51***	.43	✓
T 02	+	4.53	0.64	3.23	1.20	<u>78.48</u> ***	.44	✓
T 03	+	4.65	0.52	3.12	1.06	<u>74.72</u> ***	.66	✓
T 04	-	3.61	1.31	2.92	1.10	2.87**	.14	✗
T 05	-	4.33	0.89	2.94	1.14	6.89***	.41	✓
T 06	-	3.73	1.12	2.58	1.02	5.47***	.27	✓
T 07	+	4.47	0.61	3.13	0.99	8.22***	.53	✓
T 08	+	4.53	0.61	2.77	0.94	<u>11.27</u> ***	.62	✓
T 09	+	4.71	0.58	3.31	1.06	<u>8.35</u> ***	.58	✓
T 10	+	4.63	0.56	3.04	0.97	<u>10.19</u> ***	.61	✓
T 11	+	4.59	0.57	3.27	0.99	<u>8.28</u> ***	.53	✓
T 12	+	4.59	0.61	3.31	1.02	<u>7.76</u> ***	.48	✓
T 13	+	4.39	0.72	3.04	1.25	<u>6.73</u> ***	.45	✓
T 14	-	4.10	1.17	3.21	1.09	3.98***	.25	✓
T 15	+	4.37	0.72	2.92	0.99	8.50***	.56	✓
T 16	+	4.61	0.72	3.35	0.86	<u>8.06</u> ***	.47	✓
T 17	+	4.00	1.10	2.85	0.96	5.69***	.36	✓

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ r (181) \approx .146, .05

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ตาราง ค 2

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดความไว้วางใจในคู่รักด้านการสามารถทำนายได้ (Predictability)

ข้อ กระทง	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 181) ($\alpha = .63$)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
		(n = 51)		(n = 52)				
		M	SD	M	SD			
Pre 04	-	3.61	1.31	2.92	1.10	2.87**	.24	✓
Pre 05	-	4.33	0.89	2.94	1.15	6.89***	.52	✓
Pre 06	-	3.73	1.12	2.58	1.02	5.47***	.36	✓
Pre 08	+	4.53	0.61	2.77	0.94	<u>11.27***</u>	.35	✓
Pre 14	-	4.10	1.17	3.21	1.09	3.98***	.45	✓

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ r (181) $\approx .146, .05$

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ตาราง ค 3

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดความไว้วางใจในคู่รักด้านการสามารถพึ่งพาได้ (Dependability)

ข้อ กระทง	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 181) ($\alpha = .67$)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
		(n = 51)		(n = 52)				
		M	SD	M	SD			
Dep 01	+	4.08	1.06	2.56	0.99	7.51***	.36	✓
Dep 07	+	4.47	0.61	3.13	0.99	8.22***	.38	✓
Dep 13	+	4.39	0.72	3.04	1.25	6.74***	.44	✓
Dep 15	+	4.37	0.72	2.92	0.99	8.50***	.51	✓
Dep 17	+	4.00	1.10	2.95	0.96	5.69***	.42	✓

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ r (181) \approx .146, .05

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ตาราง ค 4

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดความไว้วางใจในคู่รักด้านความเชื่อมั่น (Faith)

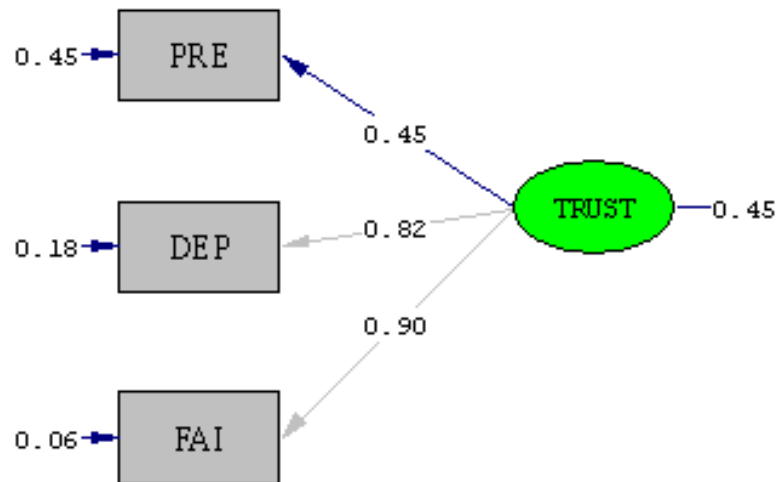
ข้อ กระทง	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 181) (α = .80)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
		(n = 51)		(n = 52)				
		M	SD	M	SD			
Fai 02	+	4.53	0.64	3.23	1.20	<u>6.87</u> ***	.46	✓
Fai 03	+	4.65	0.52	3.12	1.06	<u>9.32</u> ***	.62	✓
Fai 09	+	4.71	0.58	3.31	1.06	<u>8.35</u> ***	.57	✓
Fai 10	+	4.63	0.56	3.04	0.97	<u>10.19</u> ***	.63	✓
Fai 11	+	4.59	0.57	3.27	0.99	<u>8.28</u> ***	.58	✓
Fai 12	+	4.59	0.61	3.31	1.02	<u>7.76</u> ***	.50	✓
Fai 16	+	4.61	0.72	3.35	0.86	<u>8.06</u> ***	.41	✓

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ r (181) \approx .146, .05

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

Chi-Square=0.21, df=1, P-value=0.64811, RMSEA=0.000

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลความไว้วางใจคู่รัก

ตาราง ค 5

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดความไว้วางใจในคู่รัก (เปลี่ยนค่าที่ใช้ในข้อกระทงที่ 4 จากทางลบเป็นทางบวก)

ข้อ กระทง	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 60) ($\alpha = .84$)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
		(n = 16)		(n = 17)				
		M	SD	M	SD			
T 01	+	3.88	1.26	2.94	0.83	2.50*	.38	✓
T 02	+	4.25	0.86	3.59	0.87	2.20*	.41	✓
T 03	+	4.69	0.48	3.41	0.79	5.62***	.70	✓
T 04	+	4.00	0.89	2.88	1.05	3.28**	.39	✓
T 05	-	4.63	0.50	3.06	0.83	6.53***	.42	✓
T 06	-	3.81	0.98	2.65	0.99	3.38**	.44	✓
T 07	+	4.50	0.52	3.24	0.90	4.97***	.58	✓
T 08	+	4.88	0.34	3.18	0.73	8.66***	.69	✓
T 09	+	4.88	0.34	3.59	0.71	6.68***	.60	✓
T 10	+	4.69	0.48	3.47	0.87	4.99***	.55	✓
T 11	+	4.63	0.50	3.24	0.90	5.42***	.57	✓
T 12	+	4.50	0.73	3.65	0.79	3.22**	.43	✓
T 13	+	4.69	0.48	3.24	0.97	5.50***	.47	✓
T 14	-	4.00	1.32	2.88	1.16	2.59*	.26	✓
T 15	+	4.25	0.86	3.18	0.73	3.89***	.41	✓
T 16	+	4.69	0.48	3.47	0.87	4.99***	.60	✓
T 17	+	3.75	1.34	2.94	0.75	2.12*	.36	✓

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ $r(60) \approx .254, .05$

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ภาคผนวก ง

ตาราง ง 1

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดความหึงหวง
ในบริบทเฟซบุ๊ก

ข้อ กระทง	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 151) ($\alpha = .95$)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
		(n=41)		(n=41)				
		M	SD	M	SD			
FBJ 01	+	5.59	1.38	2.10	1.14	12.51***	.66	✓
FBJ 02	+	3.90	1.84	1.68	1.08	<u>6.65</u> ***	.45	✓
FBJ 03	+	5.76	1.55	2.39	1.45	10.18***	.58	✓
FBJ 04	+	6.05	1.07	2.61	1.49	<u>11.96</u> ***	.69	✓
FBJ 05	+	5.83	1.07	2.00	0.89	17.58***	.79	✓
FBJ 06	+	4.80	1.40	2.37	1.50	7.62***	.51	✓
FBJ 07	+	5.63	1.41	2.54	1.47	9.75***	.62	✓
FBJ 08	+	6.37	0.99	3.44	1.69	<u>9.56</u> ***	.64	✓
FBJ 09	+	5.66	1.46	2.54	1.52	9.49***	.59	✓
FBJ 10	+	6.51	0.95	3.41	1.73	<u>10.04</u> ***	.60	✓
FBJ 11	+	5.85	1.28	2.00	1.24	13.84***	.77	✓
FBJ 12	+	4.98	1.77	1.56	0.71	<u>11.48</u> ***	.70	✓
FBJ 13	+	5.49	1.08	1.95	0.95	<u>15.80</u> ***	.78	✓
FBJ 14	+	5.88	1.21	2.12	1.17	14.32***	.75	✓
FBJ 15	+	4.24	1.74	1.56	0.71	<u>9.13</u> ***	.61	✓
FBJ 16	+	4.51	1.82	1.85	1.04	<u>8.13</u> ***	.59	✓
FBJ 17	+	5.07	1.72	2.83	2.08	5.31***	.42	✓
FBJ 18	+	5.22	1.44	1.78	0.99	<u>12.61</u> ***	.72	✓
FBJ 19	+	5.80	1.17	2.20	1.40	12.68***	.69	✓
FBJ 20	+	4.78	1.77	1.56	0.95	<u>10.27</u> ***	.68	✓

ตาราง ง 1 (ต่อ)

ชื่อ กระทง	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 151) ($\alpha = .950$)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
		(n = 41)		(n = 41)				
		M	SD	M	SD			
FBJ 21	+	5.12	1.47	1.90	0.94	<u>11.80</u> ***	.63	✓
FBJ 22	+	5.07	1.56	1.49	0.71	<u>13.42</u> ***	.71	✓
FBJ 23	+	4.59	1.36	1.76	0.94	<u>10.95</u> ***	.61	✓
FBJ 24	+	3.98	2.07	1.54	1.16	<u>6.58</u> ***	.44	✓
FBJ 25	+	3.24	2.02	1.29	0.68	<u>5.86</u> ***	.50	✓
FBJ 26	+	4.10	2.14	1.29	0.75	<u>7.91</u> ***	.55	✓
FBJ 27	+	5.49	1.80	1.66	1.22	<u>11.27</u> ***	.70	✓

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ $r(151) \approx .16, .05$

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ภาคผนวก จ

ตาราง จ 1

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดการผูกมัดใน
ความสัมพันธ์แบบคู่รัก ด้านความพึงพอใจ (Satisfaction)

ข้อ กระทง	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 151) ($\alpha = .85$)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
		(n = 46)		(n = 45)				
		M	SD	M	SD			
CS 04	+	4.83	0.38	3.20	0.87	<u>11.51</u> ***	.70	✓
CS 06	-	4.72	0.50	3.07	0.92	<u>10.64</u> ***	.43	✓
CS 09	+	4.83	0.38	3.62	0.78	<u>9.34</u> ***	.58	✓
CS 10	+	4.91	0.29	3.67	0.74	<u>10.58</u> ***	.69	✓
CS 12	+	4.72	0.50	3.40	0.81	<u>9.31</u> ***	.66	✓
CS 16	+	4.63	0.49	3.22	0.85	<u>9.67</u> ***	.62	✓
CS 19	-	4.61	0.80	2.91	0.97	9.09***	.46	✓
CS 21	+	4.72	0.46	3.24	0.77	<u>11.04</u> ***	.66	✓

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ $r(151) \approx .16, .05$

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ตาราง จ 2

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดการผูกมัดใน
ความสัมพันธ์แบบคู่รัก ด้านคุณภาพของทางเลือก (Alternative Quality)

ข้อ กระทง	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 151) ($\alpha = .84$)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
		(n = 46)		(n = 50)				
		M	SD	M	SD			
CA 01	+	2.89	0.88	1.22	0.42	<u>11.78</u> ***	.58	✓
CA05	+	3.43	0.91	1.62	0.81	10.36***	.52	✓
CA 07	+	3.41	1.05	1.50	0.74	<u>10.29</u> ***	.66	✓
CA 15	+	3.30	1.01	1.52	0.81	9.57***	.59	✓
CA 18	+	3.35	1.04	1.22	0.42	<u>12.97</u> ***	.71	✓
CA 20	-	3.09	1.05	1.64	0.85	7.44***	.40	✓
CA 22	+	3.35	1.08	1.18	0.48	<u>12.52</u> ***	.66	✓

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ r (151) $\approx .16, .05$

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ตาราง จ 3

ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อของมาตรวัดการผูกมัดใน
ความสัมพันธ์แบบคู่รัก ด้านการลงทุน (Investment)

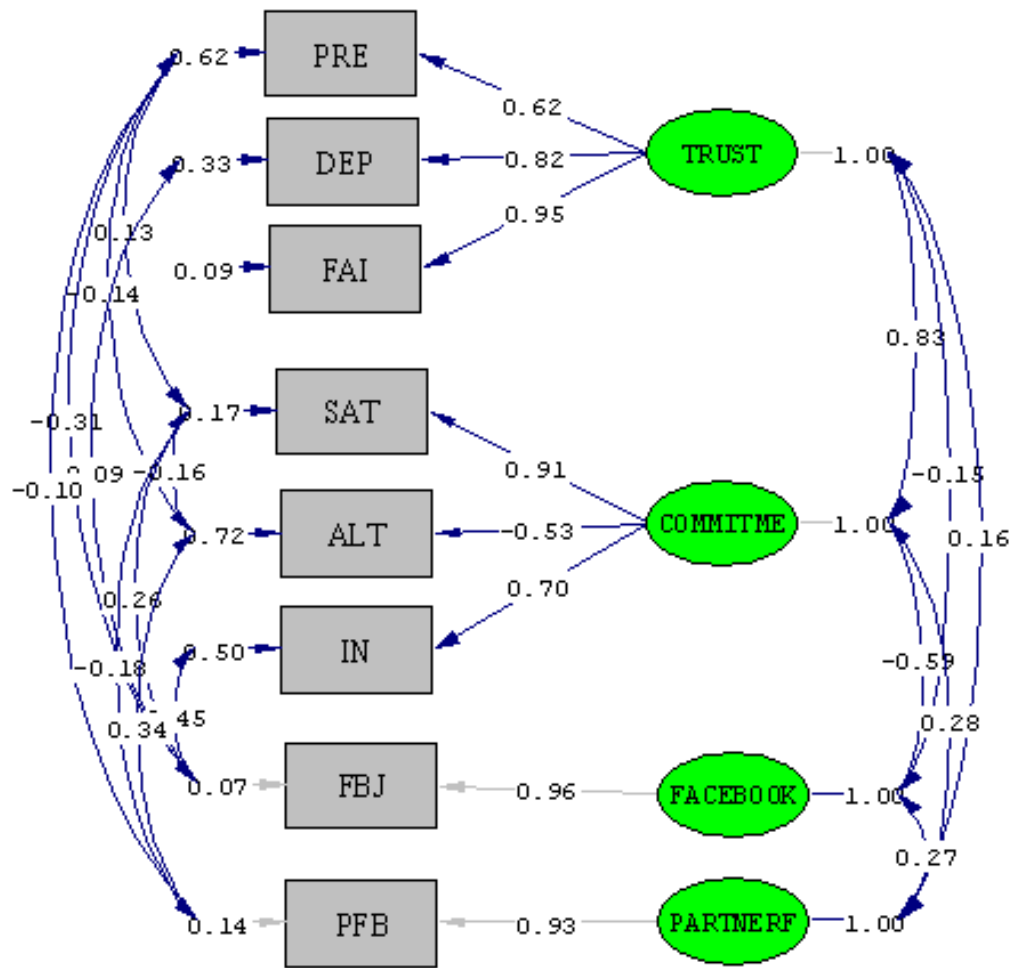
ข้อ กระทง	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				ค่าที (t)	CITC (N = 151) ($\alpha = .70$)	ข้อที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ				
		(n = 44)		(n = 46)				
		M	SD	M	SD			
CI 02	+	4.30	0.95	2.48	1.09	8.40***	.37	✓
CI 03	+	4.30	0.82	2.61	1.13	<u>8.14</u> ***	.48	✓
CI 08	+	4.52	0.59	3.13	0.98	<u>8.21</u> ***	.52	✓
CI 11	-	4.11	1.02	2.48	0.89	8.14***	.32	✓
CI 13	+	4.80	0.41	3.50	1.03	<u>7.92</u> ***	.47	✓
CI 14	+	4.86	0.35	3.70	0.92	<u>8.07</u> ***	.48	✓
CI 17	+	3.55	0.93	2.39	0.91	5.97***	.32	✓

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤติของ $r(151) \approx .16, .05$

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ภาคผนวก ฉ

Chi-Square=10.46, df=6, P-value=0.10649, RMSEA=0.044

ภาพที่ 4 การตรวจสอบโมเดลการวัดเบื้องต้น

ภาคผนวก ข

คำสั่งที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลการวัด

Measurementmodel

DA NI=8 NO=380 MA=KM

LA

PRE DEP FAI SAT ALT IN FBJ PFB

KM

1

.474 1

.600 .780 1

.586 .634 .719 1

-.401 -.370 -.409 -.636 1

.328 .486 .556 .638 -.370 1

-.394 -.183 -.140 -.258 .302 .060 1

-.008 .178 .130 .060 .206 .185 .233 1

ME

3.4647 3.5337 3.7692 3.8605 2.3635 3.5639 3.5540 3.0234

SD

.69716 .79896 .75571 .76056 .86459 .63384 1.31179 1.33937

MO NX=8 NK=4 C

LX=FU,FI PH=SY TD=FU,FI

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1) LX(4,2) LX(5,2) LX(6,2)

FR TD(1,1) TD(2,2) TD(3,3) TD(4,4) TD(5,5) TD(6,6) TD(1,7) TD(5,8) TD(6,7) TD(1,4) TD(4,8)

TD(4,5) TD(4,7) TD(1,5) TD(1,8) TD(2,7)

FI LX(7,3) LX(8,4) TD(7,7) TD(8,8)

VA 1 LX(7,3)

VA 1 LX(8,4)

VA .07 TD(7,7)

VA .14 TD(8,8)

LK

TRUST COMMITMENT FACEBOOK-JEALOUSY PARTNERFBUSE

PD

OU SE TV EF SS MI RS FS SC AD=OFF

คำสั่งที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

PFBONTRUSTANDCOMANDJEALOUSY

DA NI=8 NO=380 MA=KM

LA

PRE DEP FAI SAT ALT IN FBJ FBL

KM

1

.474 1

.600 .780 1

.586 .634 .719 1

-.401 -.370 -.409 -.636 1

.328 .486 .556 .638 -.370 1

-.394 -.183 -.140 -.258 .302 .060 1

-.008 .178 .130 .060 .206 .185 .233 1

ME

3.4647 3.5337 3.7692 3.8605 2.3635 3.5639 3.5540 3.0234

SD

.69716 .79896 .75571 .76056 .86459 .63384 1.31179 1.33937

MO NX=1 NY=7 NE=3 NK=1 NK=1 C

LX=FU,FI LY=FU,FI BE=FU,FI GA=FU,FI PH=SY PS=SY TD=FU,FI TE=FU,FI

FR LY(1,1) LY(2,1) LY(3,1) LY(4,2) LY(5,2) LY(6,2)

FR TE(1,1) TE(2,2) TE(3,3) TE(4,4) TE(5,5) TE(6,6)

FR GA(1,1) BE(2,1) BE(3,1) GA(2,1) GA(3,1) TH(1,5) TE(1,7) TE(6,7) TH(1,6) TE(5,7)

FR TE(4,5) TE(6,1) TE(2,3) TE(3,7) TH(1,1)

FI TE(7,7) TD(1,1)

VA .0688 TE(7,7)

VA .1432 TD(1,1)

VA 1 LY(7,3)

VA 1 LX(1,1)

LE

TRUST COMMITMENT FB-JEALOUSY

LK

FB-PARTNER

PD

OU SE TV EF SS MI RS FS SC AD=OFF

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาว ปาริฉัตร มาตรวิจิตร เกิดเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2532 ปัจจุบันอาศัยอยู่ที่ 90/23 ซอย อ่อนนุช 66 ถนน สุขุมวิท 77 แขวง-เขต ประเวศ จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10250 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2554 จากนั้นศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2555

